

**SPECJALISTYCZNA
PRZYCHODNIA LEKARSKA
DLA PRACOWNIKÓW WOJSKA**
SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD
OPIEKI ZDROWOTNEJ W WARSZAWIE

ZATWIERDZIŁ:

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Specjalistyczna Przychodnia Lekarska
dla Pracowników Wojska
Samodzielny Publiczny Zakład
Opieki Zdrowotnej w Warszawie
ul. Andersa 14, 16, 18
00-201 Warszawa**

Podstawa prawna: § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)

OPRACOWAŁ: mł. bryg. w st. spocz. mgr inż. Piotr Zawisza

Warszawa Lipiec 2021r.

SPIS TREŚCI

Wstęp – cel i zakres opracowania.....	3
Terminologia.....	5
1. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem	7
1.1 Charakterystyka techniczna obiektu oraz jego kwalifikacja pożarowa	7
1.2 Analiza zagrożenia pożarowego	11
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, podręczny sprzęt gaśniczy oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.....	17
2.1 Wewnętrzna sieć wodociągowa hydrantowa	17
2.2 Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	18
2.3 Podręczny sprzęt gaśniczy	19
2.4 Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne	21
2.5 Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne stosowanych w obiekcie gaśnic i urządzeń ppoż.....	22
3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	26
3.1 Zasady ogólne.....	26
3.2 Zadania i obowiązki w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.	29
3.2.1 Zadania i obowiązki dyrektora przychodni lub osoby przez niego wyznaczonej w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.	29
3.2.2 Zadania i obowiązki wszystkich pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia	29
3.2.3 Zasady prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej	30
3.3 Zasady gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu znajdującego się na obiekcie przychodni	30
4. Sposoby zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.....	36
5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia	45
5.1 Oznakowanie ewakuacyjne	46
5.2 Zasady prowadzenia ewakuacji.....	48
6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.....	51
7. Zadania i obowiązki stałych użytkowników obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	52
7.1 Zadania i obowiązki dyrektora przychodni.....	52
7.2 Zadania i obowiązki pracowników	53
7.3 Czynności zabronione ze względu na ochronę przeciwpożarową.....	53
7.4 Obowiązki właściciela, zarządcy lub użytkowników budynków	55
8. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję	56
Wykaz aktów prawnych i norm.	56
Wykaz załączników	57
Wykaz planów obiektu	57
Załącznik nr 1 Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych.....	58
Załącznik nr 2 Zezwoleństwo nr ..... na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo	59
Załącznik nr 3 Oświadczenie	60
Załącznik nr 4 Karta aktualizacji „instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”	61
Załącznik nr 5 Wykaz osób zapoznanych z „instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”	62

WSTĘP – CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 961), osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska przyrodniczego, obiektu lub terenu obowiązane są zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem art. 4 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochroną przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Wymagania dotyczące stanu bezpieczeństwa pożarowego i warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu określa się w stosownych instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego. Obowiązek opracowania takiego dokumentu wynika z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Samodzielnej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska SP ZOZ w Warszawie przy ul. Andersa 14, 16, 18, zwana dalej „Instrukcją”, określa:

- ✓ warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania i jego warunków technicznych,
- ✓ sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- ✓ sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia,
- ✓ sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- ✓ sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
- ✓ sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji i przepisami przeciwpożarowymi oraz ich zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowanego stanowiska, jeżeli praca związana jest w jakikolwiek sposób z przebywaniem na terenie Przychodni Lekarskiej. Postanowienia Instrukcji obowiązują także wszystkie osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność w budynku. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Samodzielna Przychodnia Lekarska dla Pracowników Wojska Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej; ul. Andersa 14, 16,18; 00-201 Warszawa

Uzupełnieniem części opisowej instrukcji są plany obiektu uwzględniające graficzne dane istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, (co najmniej raz na 2 lata) oraz w przypadku zmian w sposobie użytkowania obiektu wpływających na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Przy niewielkich korektach tekstu wystarczy stosowny wpis dokonany w arkuszu aktualizacyjnym stanowiącym załącznik Nr 4 do niniejszego opracowania.

Poniższy dokument może stanowić materiał dydaktyczny przy omawianiu problematyki ochrony przeciwpożarowej w ramach szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

TERMINOLOGIA

W celu ułatwienia zrozumienia używanych w niniejszej instrukcji określeń, których znaczenie w rozumieniu przepisów prawnych znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć używanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- ✓ **ochronie przeciwpożarowej** – rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia lub mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem;
- ✓ **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszącym straty materialne;
- ✓ **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków;
- ✓ **działaniach ratowniczych** - – rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- ✓ **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany przez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych;
- ✓ **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni;
- ✓ **zagrożeniu wybuchem** – rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia;
- ✓ **materiałach niebezpiecznych pożarowo** – rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne:
  - a) gazy palne,
  - b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 0C),
  - c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
  - d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
  - e) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
  - f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
  - g) materiały mające skłonność do samozapalenia,
  - h) materiały inne niż wymienione w lit. a-g, jeżeli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru;
- ✓ **terenie przyległym** – rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczanej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.);

- ✓ **urządzeniach przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe lub półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych;
- ✓ **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru;
- ✓ **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem;
- ✓ **zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych** – rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację.

1. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA I JEGO WARUNKÓW TECHNICZNYCH, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCEM

1.1 CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA OBIEKTU ORAZ JEGO KWALIFIKACJA POŻAROWA

1.1.1 DANE OGÓLNE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest obiekt Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska w Warszawie przy ul. Andersa 14,16, 18. Przychodnia prowadzi działalność w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. 7⁰⁰-19³⁰. Ilość osób przebywających w obiekcie maksymalnie wynosi 60. Pomieszczenia w budynku nie są pomieszczeniami przewidzianymi na stały pobyt ludzi.

Liczba osób przebywających odpowiednio w poszczególnych segmentach budynku:

- ul. Andersa 14 – 20 osób, w tym 9 pracowników personelu medycznego i administracji;
- ul. Andersa 16 – 30 osób, w tym 10 pracowników personelu medycznego;
- ul. Andersa 18 – 20 osób, w tym 8 pracowników personelu medycznego.

Specjalistyczna Przychodnia Lekarska dla Pracowników Wojska w Warszawie przy ul. Andersa 14, 16, 18 zlokalizowana jest na dwóch kondygnacjach (parter i antresola) częściowo podpiwniczonych budynków 9-cio kondygnacyjnych, w zabudowie zwartej. Pozostałe części budynku pełnią funkcję usługowo – mieszkalną.

W budynku przy ul. Andersa 14 na poziomie parteru zlokalizowane są:

- gabinety lekarskie;
- recepcja;
- szatnie.

Na poziomie antresoli zlokalizowane są:

- pomieszczenia socjalne i administracyjne.

W budynku przy ul. Andersa 16 na poziomie parteru zlokalizowane są:

- hol z recepcją;
- poradnia ginekologiczna;
- sanitariaty;
- gabinet zabiegowy z punktem pobrań;
- poczekalnia ;
- szatnia dla pracowników;
- gabinety lekarskie;
- pomieszczenie na odpady medyczne.

Na poziomie antresoli zlokalizowane są:

- pomieszczenie archiwum;
- gabinet okulistyczny z ciemnią;
- pomieszczenia socjalne;
- szatnia dla pracowników;
- sanitariaty;
- gabinety lekarskie;
- gabinet do badania słuchu z kabiną ciszy.

W budynku przy ul. Andersa 18 na poziomie parteru zlokalizowane są:

- gabinety stomatologiczne;
- sanitariaty.

Na poziomie antresoli zlokalizowane są:

- pomieszczenia protektyki;
- pomieszczenia techniczne;
- sanitariaty.

Budynek zlokalizowany jest w Warszawie, w dzielnicy Śródmieście w kwartale ulic: Muranowska, Wałowa, Świętojerska, Andersa, przeciętych poprzecznie ulicą Franciszkańską.

Budynek Przychodni zajmuje 812,79 m² powierzchni użytkowej, w tym część obiektu zlokalizowana przy ul. Andersa 14, wraz z antresolą wynosi – 261,34 m², część obiektu zlokalizowana przy ul. Andersa 16, wraz z antresolą wynosi – 433,71 m², część obiektu zlokalizowana przy ul. Andersa 18, wraz z antresolą wynosi – 117,74 m². Kubatura pomieszczeń przychodni wynosi – 2 436,00 m³. Wysokość całego budynku około 27 m – budynek zaliczony do obiektów średniowysokich (SW), ze względu na ilość kondygnacji, wykonany w klasie „C” odporności ogniowej.

Z budynku prowadzi pięć wyjść ewakuacyjnych. Jedno główne prowadzące z części budynku przy ul. Andersa 14, bezpośrednio na ul. Andersa, trzy prowadzące z części budynku przy ul. Andersa 16, w tym dwa bezpośrednio na ul. Andersa oraz jedno prowadzące na tył budynku, na osiedlową drogę dojazdową połączoną z ul. Wałową, i jedno wyjście ewakuacyjne prowadzące z części budynku przy ul. Andersa 18, bezpośrednio na ul. Andersa.

1.1.2 CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO -TECHNICZNA OBIEKTU

Budynek średniowysoki w myśl warunków technicznych z pomieszczeniami administracyjnymi, magazynowymi oraz gabinetami lekarskimi, z uwagi na przeznaczenie zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Przyjęto, że średnia gęstość obciążenia ogniowego w pomieszczeniach technicznych, gospodarczych, magazynkach nie przekroczy 500 MJ/m².

W budynku nie przewiduje się składowania lub stosowania substancji łatwo zapalnych w ilości stwarzającej zagrożenie wybuchem.

Fundamenty

Budynek posadowiony jest na fundamentach żelbetowych.

Ściany

Ściany zewnętrzne parteru wykonane z cegły pełnej o grubości od 53 do 65 cm. Ściany zewnętrzne piętra murowane z cegły pełnej o grubości 50 cm. Ściany konstrukcyjne wewnętrzne murowane z cegły pełnej o grubości do 12 cm.

Stropy

Wykonane w technologii DMS grubości 30 cm.

Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Budynek przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Wejścia do budynku zaprojektowano z poziomego terenu. Brak krawężników i innych przeszkód dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

Klatki schodowe

W obiekcie znajduje się jedna klatka schodowa. Stopnie schodowe i podesty wykonane na płycie żelbetowej grubości 20 cm z warstwą kamienia szlifowanego.

Instalacje

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje:

- wodno – kanalizacyjną;
- centralnego ogrzewania;
- gniazd wtykowych;
- zasilania urządzeń elektromechanicznych;
- oświetlenia ewakuacyjnego
- teletechniczną;
- wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej;
- elektryczną;
- odgromową;
- klimatyzacji.

Zestawienie powierzchni budynku:

- powierzchnia zabudowy Przychodni – 499,26 m²
- powierzchnia użytkowa Przychodni – 492,01 m²
- kubatura Przychodni – 1 476,03 m³
- wysokość budynku – 24,00 m
- szerokość budynku – 20,00 m
- długość budynku – 25,00 m

1.1.3 KATEGORIA POŻAROWA

Obiekt zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III – (obiekty użyteczności publicznej niekwalifikowane do kategorii ZL I i ZL II).

1.1.4 KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ BUDYNKU ORAZ WYDZIELENIA

Dla budynku Przychodni przyjęto klasę odporności pożarowej „B” z elementów NRO.

Budynek wykonano z elementów budowlanych odpowiadających klasie odporności pożarowej „C”:

- główna konstrukcja nośna – R 120
- ściany zewnętrzne – EI 30
- ściany wewnętrzne – EI 30
- konstrukcja dachu – R 30
- przekrycie dachu – RE 30
- strop – REI 60
- biegi i spoczniki klatek schodowych – R 60

gdzie:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

E – szczelność ogniowa (w minutach) określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach) określona jw.

1.1.5 DOJAZDY I ZAOPATRZENIE WODNE

Dojazd pożarowy

Układ dróg dojazdowych zapewniony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030). Dojazd pożarowy do obiektu zapewniony od strony ulicy gen. Władysława Andersa i Wałowej. Ulice posiadają nawierzchnie utwardzoną, asfaltową z możliwością dojazdu ciężkich samochodów pożarniczych.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku wynosi 20 l/s z dwóch hydrantów zewnętrznych o średnicy 80 mm. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę dla budynku, zapewnia miejska sieć wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami podziemnymi usytuowanymi w ciągu ulicy Andersa, w pasie zieleni pomiędzy budynkiem Przychodni, a ulicą. W odległości odpowiednio 13 m, 24 m i 59 m

1.1.6 STREFA POŻAROWA

Pomieszczenia zajmowane przez Przychodnię przy ul. Andersa podzielono na cztery strefy pożarowe:

- SP – 1 – protetyka przychodni przy ul. Andersa 18, obejmuje parter i I piętro
- SP – 2 – stomatologia przychodni przy ul. Andersa 18, obejmuje parter i I piętro
- SP – 3 – pomieszczenia przychodni przy ul. Andersa 16 i parter przychodni przy ul. Andersa 14
- SP – 4 – serwerownia i I piętro przychodni przy ul. Andersa 14

1.1.7 WARUNKI EWAKUACJI

W budynku przewidziano przebywanie maksymalnie ok. 70 osób (pacjentów i personelu medycznego).

Z obiektu zapewniono pięć wyjść ewakuacyjnych, z których cztery (wejście/wyjście) główne prowadzi bezpośrednio na zewnątrz budynku, w kierunku ul. Andersa. Jedno, zlokalizowane w części budynku przy ul. Andersa 16 prowadzi na tył obiektu na dojazdową drogę osiedlową połączoną z ul. Wałową. W budynku uzyskano warunki ewakuacji na zasadzie długości przejść ewakuacyjnych. Długości przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach budynku nie przekraczają dopuszczalnych 40 m i nie prowadzą przez więcej niż trzy pomieszczenia. Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne z budynku, otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji. Szerokość drzwi z pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ponad 3 osób w budynku, co najmniej 0,9 m.

W zakresie wystroju wnętrz użyto wyłącznie:

- ✓ materiałów, których produkty rozkładu termicznego nie są bardzo toksyczne i silnie dymiące,
- ✓ wykładzin podłogowych i okładzin ściennych oraz stałych elementów wystroju i wyposażenia wnętrz, co najmniej "trudno zapalnych",
- ✓ sufitów podwieszonych i okładzin sufitowych, co najmniej "niezapalnych", nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia.

Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane zgodnie z PN znakami wskazującymi najbliższe wyjścia ewakuacyjne, w tym piktogramy na lampach ewakuacyjnych. Budynek wyposażony w normatywne oświetlenie ewakuacyjne zapewniające natężenie 1 Lx na powierzchni drogi ewakuacyjnej i czasie świecenia, co najmniej 1 h. Oświetlenie ewakuacyjne zgodne z PN-N 1838 – Zastosowania oświetlenia. Oświetlenie awaryjne oraz PN-EN 50172 – Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

1.1.8 DOBÓR URZĄDZEŃ PRZECIWOPOŻAROWYCH W OBIEKCIE

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa. Instalacja hydrantowa wykonana jako nawodniona z rur stalowych ocynkowanych. Przewidziano hydranty szafkowe $\varnothing$ 25 z węzami półsztywnymi o długości 30 m. Hydranty obejmują całą powierzchnię chronionego obiektu. Zawory hydrantowe zabudowane na wysokości 1,35 m. Przewidziano minimalną wydajność dla hydrantu $\varnothing$ 25 co najmniej 1,0 dm³/s. Instalacja wodociągowa zapewnia możliwość jednoczesnego poboru wody z dwóch sąsiednich hydrantów.

Oświetlenie ewakuacyjne zapewniające natężenie oświetlenia, co najmniej 1 Lx na powierzchni dróg ewakuacyjnych i czasie świecenia, co najmniej 60 min. Oświetlenie wyposażone w lampy z piktogramami wskazującymi kierunki i wyjścia ewakuacyjne. System oświetlenia z indywidualnych opraw oświetlenia ewakuacyjnego z autotestem. Oświetlenie ewakuacyjne zgodne z PN-EN 1838 – Zastosowania oświetlenia. Oświetlenie awaryjne PN-EN 50172 – Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, dla budynku przewidziano przeciwpożarowy wyłącznik prądu odcinający dopływ prądu do budynku. Oznakowany zgodnie z PN.

Obiekt zlokalizowany przy ul. Andersa 14 i 16 został wyposażony w system sygnalizacji alarmu pożaru oparty na centrali POLON ALFA INGIS 1240, współpracujący z liniami dozorowymi, w skład których wchodzi czujki dymu oraz ręczne ostrzegacze pożarowe – ROP-y. Centrala systemu sygnalizacji pożaru znajduje się w pomieszczeniu recepcji na parterze budynku.

1.2 ANALIZA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO.

Potencjalne zagrożenie pożarowe wynika ze stopnia palności materiałów wykorzystywanych w prowadzonej działalności lub stanowiących wystrój i aranżacje wnętrz oraz ewentualnych źródeł zapłonu i przyczyn powstawania pożarów.

Do potencjalnych źródeł zapłonu, inicjujących wybuch pożaru zalicza się:

- ✓ otwarty płomień (zapałki, zapalniczki, paleniska), żar papierosowy;
- ✓ płomień palników gazowych;
- ✓ rozżarzone cząstki metalu podczas spawania, cięcia, lutowania;
- ✓ łuk elektryczny, wyładowanie atmosferyczne;
- ✓ uszkodzoną lub wadliwie eksploatowaną instalację elektryczną;
- ✓ niesprawny układ elektryczny, paliwowy i wydechowy silników spalinowych pojazdów samochodowych;
- ✓ nagrzane powierzchnie zewnętrzne urządzeń grzewczych (piecyki, grzałki);
- ✓ ciepło powstające podczas tarcia (np.: bębnow hamulcowych, łożysk);
- ✓ samozapalenie (biologiczne, chemiczne).

Prawdopodobne przyczyny powstania pożaru to:

1.2.1 Nieostrożność w obchodzeniu się z otwartym ogniem a w szczególności:

- a) pozostawianie bez dozoru włączonych urządzeń elektrycznych oraz grzewczych (piecyki, grzejniki, grzałki);
- b) prowadzenie prac remontowo – budowlanych polegających na cięciu, spawaniu metali, zgrzewaniu, lutowaniu bez właściwego zabezpieczenia stanowiska pracy;
- c) rozgrzewanie smoły, lepiku oraz spalanie śmieci, liści i odpadków w bezpośrednim sąsiedztwie budynku.

1.2.2 Wadliwe wykonanie oraz awaryjny stan pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:

- a) przeciążanie instalacji poprzez włączenie dużej liczby odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego;
- b) stosowanie prowizorycznych instalacji i urządzeń, brak bieżącej i okresowej konserwacji;
- c) stosowanie niewłaściwych urządzeń zabezpieczających;
- d) niewłaściwy stan izolacji przewodów, brak bieżącej kontroli i pomiarów oporności (rezystancji) izolacji;
- e) niezachowanie wymaganych odległości urządzeń grzewczych i żarowych punktów
- f) świetlnych od materiałów palnych;
- g) użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- h) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych takich jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.

1.2.3 Zły stan techniczny pojazdów samochodowych.

1.2.4 Wadliwe działanie, brak przeglądów i konserwacji urządzeń mechanicznych, np.: urządzeń wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, wózków transportowych.

1.2.5 Niesprawność, zanieczyszczenie, brak okresowych przeglądów przewodów kominowych, spalinowych.

W obiekcie Przychodni nie przewiduje się składowania oraz użytkowania materiałów niebezpiecznych pożarowo, w żadnym z zajmowanych pomieszczeń nie występuje zagrożenie wybuchem.

Realne zagrożenie powstania pożaru mogą stwarzać:

- ✓ drewno i materiały drewnopochodne (palety),
- ✓ papier, karton (przesyłki kurierskie),
- ✓ folia, tworzywa sztuczne stosowane do foliowania przesyłek umieszczanych na paletach,
- ✓ skóra, gąbki, guma,
- ✓ materiały tekstylne i tapicerskie.

Głównym źródłem tego zagrożenia jest nie tyle ogień, lecz dym oraz toksyczne produkty spalania powstałe wskutek pożaru. W zależności od zastosowanych i składowanych materiałów występują różne zjawiska towarzyszące procesowi spalania. Do najważniejszych należy rozkład termiczny i zmiany stanu materiału, wśród których możemy wyróżnić:

- ✓ dymienie,
- ✓ powstawanie gazów palnych, nieraz toksycznych i żrących, gdzie ich intensywność zależy od dopływu powietrza,
- ✓ skraplanie lub stapianie,
- ✓ spienianie,
- ✓ zmięknięcie i przechodzenie w stan ciekły,
- ✓ zjawiska akustyczne (odgłosy wybuchów, trzeszczenie).

Materiały budowlane, inaczej tworzywa, z których wykonane jest wykończenie i wyposażenie obiektów, można podzielić z punktu widzenia zagrożenia pożarowego według kryteriów klasyfikacji pożarowej: cechy palności i zapalności. Ze względu na pochodzenie materiały te można podzielić na naturalne i sztuczne. Z uwagi na skład chemiczny dzielimy je na materiały budowlane organiczne i nieorganiczne. Do naturalnych materiałów budowlanych zaliczają się: marmur, łupek, granit, wapień, glina, drewno, korek, zaś do materiałów sztucznych - materiały wiążące, tj. cement, wapno, gips, beton, płyty gipsowe, cegły ceramiczne, cegły wapienno - cementowe, szkło, metale i tworzywa sztuczne. Materiały budowlane organiczne składają się ze związków węglowodorowych. Są to np.: drewno zabezpieczone środkami ognioochronnymi, wyroby bitumiczne (smoły, asfalty), tworzywa sztuczne (jako materiały wykładzinowe, hydro-, chemio-, termo-, i dźwiękoszczelne oraz materiały wiążące - spoiwa i elementy konstrukcyjne). W większości są to materiały palne, a o ich stopniu zapalności decyduje skład chemiczny i stosunek składników palnych do niepalnych.

Czynnikami decydującymi o szybkości spalania się tych materiałów są:

- ✓ dopływ powietrza - im większy dopływ powietrza, tym większa szybkość spalania,
- ✓ wielkość powierzchni palącego się materiału - im większy stosunek powierzchni materiału stykającej się z powietrzem do wartości opałowej materiału, tym większa szybkość spalania,
- ✓ koncentracja tlenu - im większa koncentracja tlenu w powietrzu (norma 21 %), tym szybsze spalanie,
- ✓ stopień nasycenia materiału palnego tlenem - im większe nasycenie materiału palnego tlenem, tym większa intensywność spalania.

Charakterystyka pożarowa drewna.

O zapalności drewna decydują właściwości fizyczne oraz zastosowanie impregnacji lub powłoki ognioochronnej. Drewno miękkie o gęstości objętościowej poniżej 650 kg/m³, bez

zabezpieczeń ochronnych, zaliczane jest do grupy materiałów łatwo palnych. Należy, więc do niej również powszechnie stosowane w budownictwie – drewno świerkowe i sosnowe. Drewno twarde (z drzew liściastych) o gęstości powyżej 800 kg/m^3 jest natomiast trudno zapalne. W skład grupy materiałów niezapalnych wchodzi m.in. trocinobeton, twarde płyty wiórowo-cementowe i inne tego typu materiały drewnopochodne, ulegające lokalnemu zwęgleniu bez wyraźnego zapalania.

Jeżeli drewno będzie poddane działaniu temperatury, to zachodzić będą w nim następujące zjawiska:

- ✓ w temp. do $110 \text{ }^\circ\text{C}$ następuje odparowanie wody w warstwie zewnętrznej oraz wydzielają się lotne substancje: tlenek węgla, metan, etylen, dwutlenek węgla i inne; powstające gazy po osiągnięciu temperatury zapłonu spalają się na powierzchni,
- ✓ w temp. $110 - 150 \text{ }^\circ\text{C}$ wzrasta intensywność wydzielania się lotnych substancji i odparowania wody, drewno zaczyna żółknąć,
- ✓ w temp. $150 - 230 \text{ }^\circ\text{C}$ drewno zaczyna się zwęglać,
- ✓ w temp. $230 - 270 \text{ }^\circ\text{C}$ powstaje węgiel piroforyczny o dużej zdolności pochłaniania tlenu, który zaczyna się słabo żarzyć,
- ✓ w temp. $270 - 300 \text{ }^\circ\text{C}$ odbywa się dalsze zwęglanie drewna,
- ✓ w temp. $300 - 600 \text{ }^\circ\text{C}$ utworzony węgiel zapala się i płonie, czemu towarzyszy intensywne wydzielanie gazów palnych; z przeprowadzonych badań ogniowych elementów niezabezpieczonych wynika, iż okres poprzedzający ich zapalenie szacuje się na około 3-5 min.

Temperatura zapalenia drewna uzależniona jest od jego rodzaju i wynosi dla drewna sosnowego i świerkowego od $290 \text{ }^\circ\text{C}$ do $470 \text{ }^\circ\text{C}$, dla drewna dębowego, bukowego ok. $600 \text{ }^\circ\text{C}$.

Podczas spalania elementu drewnianego początkowo dość szybko wzrasta grubość powierzchniowej warstwy zwęglonej, następnie proces ten ulega nieznacznemu zahamowaniu (wskutek ochronnego działania węgla i odparowania wilgoci do wnętrza elementu), zaś w końcowym etapie – po całkowitym odprowadzeniu wody – następuje ponowne przyspieszenie procesu zwęglania. Jak wynika z wielu badań (przeznaczonych również w Instytucie Techniki Budowlanej), prędkość przyrostu warstwy węgla na powierzchni spalanych elementów wynosi od ok. $0,5$ do $0,9 \text{ mm/min}$. Prędkość tę dla drewna klejonego przyjmuje się jako $0,6 \text{ mm/min}$, natomiast dla drewna litego na ogół $0,8 \text{ mm/min}$.

Charakterystyka pożarowa tworzyw sztucznych.

Spalanie tworzyw sztucznych to proces, który obejmuje wiele przemian fizycznych i chemicznych, w czasie, których powstaje mieszanina substancji chemicznych o złożonym składzie. W warunkach pożaru tworzyw sztucznych mogą powstawać zarówno produkty rozkładu termo utleniającego jak i pełnego lub niepełnego spalania. Poniżej temperatury zapalenia mamy do czynienia z produktami rozkładu termo utleniającego, zaś powyżej z produktami spalania. Skład i ilość produktów rozkładu i spalania zależy również od dostępu powietrza. W wypadku niedoboru powietrza powstają produkty niepełnego spalania (np. pożary w mieszkaniach, biurach itp.). Gdy dostęp powietrza jest swobodny (w niższej temperaturze) następuje spalanie całkowite (np. pożar na otwartej przestrzeni, w dużych magazynach itp.).

Zapalenie następuje wówczas, gdy powstałe w wyniku rozkładu termicznego gazy osiągnęły stężenie mieszczące się w granicach zapalności oraz temperaturę równą temperaturze zapalenia, chociaż jednego ze składników tych gazów. Wówczas płomień pojawi się samorzutnie, a materiał zacznie się palić.

Każdy pożar, bez względu na to gdzie powstał, charakteryzuje się wydzielaniem dymu, składającego się z mieszaniny powietrza i gazów z cząstkami stałymi i ciekłymi powstającymi w wyniku niecałkowitego spalania. Występujące w środowisku pożaru produkty spalania lub rozkładu termicznego (pirolizy) tworzą złożoną mieszaninę gazów i zawieszonych cząstek, która stwarza dla człowieka wiele zagrożeń, w tym najgroźniejsza jest toksyczność. Pożary te charakteryzują się tym, że mają przeważnie gwałtowny i dynamiczny przebieg, zwłaszcza, gdy palą się porowate tworzywa sztuczne. Wówczas ulegają one rozkładowi termicznemu już w dość niskich temperaturach (około 180 – 400 °C), w wyniku czego wydzielają się znaczne ilości dymu, sadzy i lotnych substancji toksycznych (toksyczne produkty rozkładu).

Wydzielanie się produktów spalania w warunkach pożaru stanowi największe niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzkiego ze względu na:

- ✓ gwałtowne ograniczenie widoczności,
- ✓ utrudnienie oddychania spowodowane oddziaływaniem toksycznym oraz występującym niedoborem tlenu,
- ✓ działanie termiczne spowodowane wysoką temperaturą mogącą uszkodzić układ oddechowy.

Wszystkie te czynniki ograniczają czas ewakuacji i utrudniają prowadzenie akcji ratowniczej. Badania wykazały, że największe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi podczas pożaru (oceniane na podstawie czasu krytycznego) stwarzają, w następującej kolejności: poliamid, polichlorek winylu, poliuretan, polistyren, polietylen, polipropylen, polimetakrylan metylu.

Struktura fizykochemiczna dymu trudna jest do przewidzenia w warunkach hipotetycznego pożaru. Można jednak podać przykłady wpływu niektórych komponentów gazowych dymu na organizm człowieka. Pamiętać przy tym należy, że są to przykłady wyizolowanego oddziaływania. W realnych warunkach skutki te, ze względu na różnorodny skład dymów, będą się wzajemnie pokrywać, ulegając poważnym zmianom nie tylko ilościowym, ale i jakościowym. Poniżej przedstawiono charakterystyki niektórych produktów spalania tworzyw sztucznych.

Tlenek węgla (CO) jest gazem trującym, który stwarza zagrożenie w każdym stężeniu, w niższych stężeniach wywołuje utratę koordynacji ruchowej, w dużych stężeniach – nagłą śmierć. Ponad 0,2 % zawartości tlenku węgla w powietrzu działa w krótkim czasie zabójczo. Zawartość tlenku węgla w gazach pożarowych wynosi 0,1 – 0,5 % objętości.

Cyjanowodór (HCN) jest gazem bezbarwnym o charakterystycznej migdałowej woni. Intensywnie wydzielający się z płonących materiałów cyjanowodór w pierwszym okresie pożaru może być wyłączną przyczyną zatrucia śmiertelnego osób przebywających w płonącym, zamkniętym pomieszczeniu. Cyjanowodór jest jednym z najbardziej toksycznych gazów, a jego gwałtowne działanie paraliżuje system oddechowy już w pierwszym momencie kontaktu, powodując zaburzenia oddychania tkankowego w następstwie zablokowania enzymów komórkowych.

Dwutlenek węgla (CO₂) występuje w zwiększonym stężeniu podczas procesu spalania. Podczas pożaru w pomieszczeniach zamkniętych bardzo szybko może osiągnąć

niebezpieczną dawkę. Stężenie CO₂ powyżej 2% w powietrzu wywołuje zaburzenia w mechanizmie oddychania. Dwutlenek węgla drażniąc ośrodek oddechowy wzmaga w następstwie wentylację płuc, co powoduje dodatkową możliwość zatrucia się innymi gazowymi produktami spalania. Podczas pożaru stężenie CO₂ wynosi 0,1 – 2,5 % objętości.

Fosgen (COCl₂) powstaje podczas procesu spalania przy obecności chloru w powietrzu. Jest silną trucizną o swoistym drażniącym zapachu zgniętego siana, działającą drażniąco na drogi oddechowe, wywołuje ostry obrzęk płuc i zmiany w krążeniu.

Tlenki siarki (SO₂, SO₃), a zwłaszcza dwutlenek siarki są stałym składnikiem gazów i dymów pożarowych. Dwutlenek siarki działa bardzo gwałtownie, wywołując skurcz i obrzęki krtani, co może spowodować natychmiastowy zgon. Gazy pożarowe zawierają je w ilości około 0,1 do 0,3 % objętości.

Fosforowodór, o zapachu podobnym do czosnku, wchłaniany jest przez drogi oddechowe, działa drażniąco na błony śluzowe powodując uszkodzenie układu nerwowego. Jest bardzo toksyczny.

Chlorowodór (HCl) występuje w gazach pożarowych jako ostra dusząca woń o ostrym, kwaśnym zapachu. Chlorowodór działa drażniąco na spojówki oczu i śluzówkę dróg oddechowych, wywołując zmiany zapalne.

Fenol (C₆H₅OH) działa trująco na nerwy i powoduje zaburzenia słuchu, bóle głowy, skłonność do kaszlu, osłabienie, swędzenie skóry. Dłuższy kontakt z fenolem powoduje zanik wrażliwości tkanki skórnej.

Formaldehyd jest gazem o silnym zapachu. Podrażnia spojówki i śluzówkę górnych dróg oddechowych.

W wypadku pożaru palących się tworzyw sztucznych nie należy gasić ich zwartym strumieniem wody. Najlepszy efekt gaśniczy uzyskuje się używając do gaszenia piany, prądów wody rozproszonych lub mgłowych. Małe ogniska pożaru, w początkowej fazie, można gasić gaśnicą proszkową lub śniegową, piaskiem lub ziemią.

2. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE, PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.

Istotnym elementem rzutującym na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektów, są techniczne systemy zabezpieczeń. Pod pojęciem techniczne systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych należy rozumieć zespół instalacji i urządzeń technicznych oraz rozwiązań budowlanych, połączonych w spójny układ umożliwiający: ograniczenie strefy zagrożenia, wczesne wykrycie pożaru, ostrzeżenie oraz alarmowanie o niebezpieczeństwie, sprawną ewakuację, ugaszenie pożaru we wstępnej fazie jego rozwoju, zminimalizowanie strat pożarowych.

Techniczne systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych klasyfikuje się ogólnie na zabezpieczenia bierne i czynne.

Zabezpieczenia bierne mają głównie na celu zwiększenie odporności ogniowej elementów budowlanych oraz ograniczenie rozmiarów zagrożenia do wielkości strefy pożarowej. Sprowadzają się do ochrony, obudowy elementów konstrukcji budowlanej, zabezpieczenia ogniochronnego materiałów palnych, wykonania oddzieleni przeciwpożarowych, zastosowania drzwi i klap przeciwpożarowych dla zamknięcia otworów w oddzieleniach przeciwpożarowych oraz uszczelnienia przepustów instalacyjnych.

Zabezpieczenia czynne sygnalizują stan niebezpieczeństwa oraz ułatwiają prowadzenie działań ratowniczo gaśniczych. W omawianym obiekcie do zabezpieczeń czynnych zaliczamy podręczny sprzęt gaśniczy, wewnętrzną sieć hydrantową, przeciwpożarowy wyłącznik prądu system alarmu pożaru, system oddymiania klatek schodowych oraz oświetlenie ewakuacyjne.

2.1 WEWNĘTRZNA SIEĆ WODOCIĄGOWA HYDRANTOWA

Kategoria zagrożenia ludzi ZL III występująca w obiekcie wymaga obowiązkowego wyposażenia w dwa hydranty wewnętrzne $\varnothing$ 25 wyposażone w węże pólshzywne. Hydranty usytuowane są w pobliżu wyjść ewakuacyjnych. Sposób rozmieszczenia hydrantów wewnętrznych musi zapewnić skuteczną ochronę całej powierzchni strefy pożarowej z uwzględnieniem długości odcinka węża oraz rzutu prądu gaśniczego. Zasięg działania jednego hydrantu 25 wynosi w zależności od długości zastosowanego, znormalizowanego węża – 23 m, przy zastosowaniu odcinka o długości 20 m lub 33 m, przy zastosowaniu odcinka o długości 30 m. Przed hydrantem wewnętrznym powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej. Hydranty wewnętrzne powinny spełniać wymagania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń. Zasilanie hydrantów wewnętrznych powinno być zapewnione, przez co najmniej 1 godzinę. Projektując instalację wewnętrzną przeciwpożarową należy uwzględnić jednoczesność poboru wody, z co najmniej dwóch sąsiednich hydrantów. Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić dla hydrantu 25 – 1,0 dm³/s. Ciśnienie na zaworze hydrantowym hydrantu wewnętrznego powinno zapewnić wyżej określoną wydajność i być nie mniejsze niż 0,2 MPa. Maksymalne ciśnienie robocze w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej na zaworze odcinającym hydrantu 25 nie powinno przekraczać 1,2 MPa,

a na zaworze odcinającym hydrantu 33 nie powinno przekraczać 0,7 MPa. Przewody instalacyjne, z których pobierana jest woda do gaszenia pożaru powinny być wykonane z materiałów nie palnych. Średnice nominalne (w mm) przewodów zasilających, na których instaluje się hydranty wewnętrzne, powinny wynosić dla hydrantów 25 – co najmniej: DN 25. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa musi być zasilana z zewnętrznej sieci wodociągowej lub ze zbiorników o odpowiednim zapasie wody do celów przeciwpożarowych, bezpośrednio, albo za pomocą pompowni przeciwpożarowej. Przewody zasilające instalacji wodociągowej przeciwpożarowej muszą być wykonane jako przewody rozprowadzające, jeśli zachodzi taka potrzeba. Hydranty powinny być oznakowane zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/04 - Znaki ewakuacyjne - techniczne środki przeciwpożarowe oraz posiadać tabliczkę orientacyjną dla hydrantu .

hydrant zewnętrzny

tablica orientacyjna dla hydrantu

szafka
hydrantowa

Pomiary parametrów hydraulicznych sieci hydrantowej przeprowadza się raz w roku. Sprawna technicznie instalacja gwarantuje wydajność wodną 2,5 l/s przy minimalnym ciśnieniu w sieci 0,2 MPa. Próby ciśnieniowe dla węży hydrantowych przeprowadza się, co 5 lat.

2.2 PRZECIWPOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU

Zgodnie z § 183, ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.), przeciwpożarowy wyłącznik prądu ma za zadanie odcięcie dopływu prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1 000 m³ lub zawierających strefy zagrożone wybuchem.

W budynku Przychodni przeciwpożarowy wyłącznik prądu umieszczony jest przy każdym wejściu do obiektu, wewnątrz obiektu.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu należy minimum raz w roku poddawać przeglądowi przez uprawnionego elektryka na skuteczność jego zadziałania.

2.3 PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

Generalną zasadą przy rozmieszczaniu sprzętu gaśniczego jest lokowanie ich w miejscach najbardziej dostępnych tak by szerokość dojścia nie była mniejsza niż jeden metr, natomiast długość max. 30 m. w przypadku rozpatrywanego obiektów jedna jednostka gaśnicza przypada na wielkość powierzchni użytkowej budynku wynikającej z kwalifikacji pożarowej. Ze względu na funkcje oraz specyfikę obiektu, określając wyposażenie rodzaj i typ podręcznego sprzętu gaśniczego należy kierować się zasadą że:

- a) do gaszenia grupy pożarów A (w których występuje zjawisko spalania żarowego np. drewna, papieru, tkaniny) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe,

- b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe, lub proszkowe,

- c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, lub proszkowe,

- d) do gaszenia pożarów grup z indeksem D (metali) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe,

- e) do gaszenia grup z indeksem F (pożary olei i tłuszczu) stosuje się specjalne gaśnice płynowe.

W związku z powyższym, standardowe wyposażenie przedmiotowego budynku stanowią głównie gaśnice proszkowe. Wykaz, charakterystykę techniczną oraz zasady postępowania się poszczególnymi typami gaśnic omówiono w dalszej części rozdziału. Ponadto stosowane gaśnice powinny posiadać atest Centrum Naukowo Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie koło Warszawy oraz zawierać minimum 2 kg lub 3 dm³ środka gaśniczego i przypadać na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym. Ponieważ w skład obiektu wchodzi strefa z pomieszczeniami o różnym przeznaczeniu, to przyjęcie ogólnej zasady dotyczącej wyposażenia danej powierzchni w jednostkę sprzętu przeciwpożarowego byłoby niewskazane. Dlatego przy rozmieszczeniu sprzętu, biorąc pod uwagę charakterystykę pożarową obiektu należy usytuować go w następujący sposób:

Miejsce lokalizacji	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu
ul. Andersa 14 – Parter		
Korytarz	GP – 4x ABC	1
	HW Ø 25	1
Rejestracja	GP – 4x ABC	1
ul. Andresa 14 – I piętro		
Korytarz	HW Ø 25	1
Serwerownia	GSE – 2x	1
ul. Andersa 16 – parter		
Korytarz	GP – 4x ABC	1
	HW Ø 25	1
ul. Andersa 16 – I piętro		
Korytarz	GP – 4x ABC	2
	HW Ø 25	1
ul. Andersa 18 – parter		
Korytarz	GP – 4x ABC	1
	HW Ø 25	1
Rejestracja	GP – 4x ABC	1
Sprężarkownia	SUG – 4x ABC	1
ul. Andersa 18 – I piętro		
Korytarz	GP – 4x ABC	1
	HW Ø 25	1
Pracownia protektyczna	GP – 4x ABC	1

2.4 OŚWIETLENIE AWARYJNE I EWAKUACYJNE

Celem oświetlenia awaryjnego jest stworzenie takiego środowiska świetlnego, aby znajdujący się w nim człowiek mógł wykonywać pracę wzrokową w sposób efektywny i sprawny zapewniający możliwość bezkolizyjnego poruszania się w obranym kierunku. Światło wywiera ogromny wpływ na stan ludzkiej psychiki. Aspekt ten pozwala na ograniczenie możliwości wystąpienia niepożądanego zjawiska, jakim jest panika. Jak wynika z dokumentacji, system oświetlenia awaryjnego w rozpatrywanym obiekcie opiera się na naturalnym zasilaniu lamp z instalacji elektrycznej oraz na awaryjnym czerpaniu napięcia z umieszczonych w nich akumulatorów. Tego typu układy awaryjnego oświetlenia zapewniają świecenie lamp np.: fluorescencyjnych (LED-owych lub innych), po zaniku lub znacznym spadku napięcia sieciowego (oświetlenie awaryjne lub ewakuacyjne). Mają one zastosowanie w oprawach oświetleniowych używanych w miejscach gdzie przepisy wymagają określonego natężenia oświetlenia, działającego przez ustalony czas, podczas zaniku zasilania podstawowego. Spełnienie przez nieokreślonych założeń przy prawidłowym rozmieszczeniu pomaga nie tylko przy sprawnym poruszaniu się, ale przede wszystkim zapewnia niezbędne warunki potrzebne do przeprowadzenia sprawniej ewakuacji. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne wymagane jest na drogach ewakuacyjnych oświetlonych wyłącznie

światłem sztucznym oraz zalecane w sali sprzedaży. Natężenie awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego na drodze ewakuacyjnej – wzdłuż środkowej linii drogi ewakuacyjnej - nie powinno być mniejsze niż 1 lx. Natężenie oświetlenia ewakuacyjnego w strefie otwartej (*zapobiegającego panice*), tj. w pomieszczeniach, nie powinno być mniejsze niż 0,5 lx na poziomie podłogi, na niezabudowanym polu czynnym strefy otwartej, z wyjątkiem wyodrębnionego przez wyłączenie z tej strefy obwodowego pasa o szerokości 0,5 m. W miejscach zainstalowania urządzeń przeciwpożarowych i szafek z pierwszą pomocą medyczną poza drogami ewakuacyjnymi natężenie oświetlenia awaryjnego powinno wynosić min. 5 lx. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne musi działać, przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne nie jest wymagane w pomieszczeniach, w których awaryjne oświetlenie zapasowe spełnia warunek działania, przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. W pomieszczeniu, które będzie użytkowane przy wyłączonym oświetleniu podstawowym należy stosować oświetlenie dodatkowe.

2.5 PRZEGLĄDY TECHNICZNE I CZYNNOŚCI KONSERWCYJNE STOSOWANYCH W OBIEKCIE GAŚNIC I URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH

Opisywany budynek jest wyposażony i korzysta z następującego sprzętu, instalacji i urządzeń przeciwpożarowych:

- podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice),
- hydranty wewnętrzne,
- instalacja oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego,
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
- system alarmu pożaru,

Każde z urządzeń dopuszczonych do eksploatacji musi posiadać odpowiednie dokumenty potwierdzające możliwość i zakres ich stosowania. Naturalne wykorzystywanie tego typu mediów polega nie tylko na prawidłowym ich użytkowaniu, ale również na odpowiednio prowadzonych konserwacjach i przeglądach. Zakres wykonywanych czynności najczęściej ustala producent oraz obowiązujące przepisy. Sposoby prowadzenia konserwacji i przeglądów technicznych określone są w instrukcji obsługi. Ustalona terminowość nie obejmuje sytuacji modernizacji lub naprawy danego urządzenia. W takim przypadku każdorazowo należy przed jej ponownym uruchomieniem dokonać zalecane podstawowe badania. Całkowite sprawdzanie algorytmu pracy urządzeń przeciwpożarowych, wyłączzeń i “pracy pożarowej” instalacji i urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie budynku, w warunkach symulowanego pożaru przeprowadza się nie rzadziej niż raz na rok, w oparciu o założenia tzw. scenariusza pożarowego.

Zasady konserwacji i częstotliwość przedstawia się następująco:

❖ Gaśnice

➤ Raz na rok

- stanu ogólnego gaśnicy (czy nie ma widocznych uszkodzeń mechanicznych, czy ciśnieniomierz znajduje się w zakresie działania, czy plomby i zawleczki są nie naruszone, czy gaśnica jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia konserwacja), czytelność, kompletność i prawidłowość napisów, mocowań wieszaków, uchwytów, stelaży samojezdnych
- eliminowanie (wycofywanie) gaśnic nie nadających się do konserwacji,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych
- drożność przewodów, stan uszczeltek, pistoletów i dysz wylotowych, powłokę malarską

➤ raz na pół roku

- konserwacja podstawowa w przypadku zaleceń producenta

❖ Wewnętrzna instalacja hydrantowa

➤ Raz na rok

- Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:
  - 1) Urządzenie nie jest zastawione, nieuszkodzone a elementy nie są skorodowane lub przeciekające,
  - 2) Instrukcje obsługi są czyste i czytelne,
  - 3) Miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane,
  - 4) Mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane,
  - 5) Wyptyw wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
  - 6) Miernik ciśnienia, (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
  - 7) Wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć.
Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
  - 8) Zaciski, lub taśmowanie, węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte,
  - 9) W przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,
  - 10) Stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,

- 11) Jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi on oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają,
 12) Prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać.

- **Raz na 5 lat**
- Przeglądy i konserwacje węży: wszystkie węże poddać próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z PN-EN 671-1 i PN-EN 671-2.

❖ **Hydranty zewnętrzne**

Urządzeniami pozwalającymi na uzupełnianie potrzebnej ilości wody do gaszenia zewnętrznego pożaru najczęściej są hydranty zewnętrzne. Określone wydajności, powinny zapewnić niezbędną potrzebną ilość wody. W przypadku braku określonej wartości stosuje się, odpowiednio przygotowane, inne źródło zaopatrzenia wodnego np. studzienka ssawna.

- Przeglądy i konserwacje roczne.

Źródła zaopatrzenia wodnego podlegają sprawdzeniu:

- wydajności,
- lokalizacji, oznakowania miejsc usytuowania oraz dostępności,
- widoczność i dostępność w sezonie zimowym - szczególnie hydrantów podziemnych,
- sposób zabezpieczenia przed możliwością zamarzać

Dodatkowo należy sprawdzić:

- prawidłowość działania mechanizmu wrzecionowego zaworu zmykającego wypływ wody,
 oraz zaworu odcinającego zasuwę,
- stopnia zużycia (w szczególności kłów nasad i gniazda hydrantów).

❖ **Instalacja oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego**

➤ **Raz na pół roku**

- Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki krótkotrwałych testów należy rejestrować.
- a) włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku wyjścia oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci. Podczas tego okresu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy prawidłowo funkcjonują. Na końcu tego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

➤ **Raz na rok**

- Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki pełnych znamionowych testów czasu trwania należy rejestrować.
W przypadku wszystkich innych systemów, należy przeprowadzać sprawdzenia i następujące dodatkowe testy:
  - a) każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlony wewnątrz należy testować przez czas wg PN-EN 50172, jednakże w przypadku pełnego znamionowego czasu trwania – zgodnie z informacją producenta.
  - b) Należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampkę kontrolną lub urządzenie, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. Zaleca się sprawdzenie poprawności działania układu ładowania.
  - c) w dzienniku należy zapisać datę testu i jego wyniki.
- Oświetlenie ewakuacyjne powinno zostać poddane kontroli natężenia oświetlenia wg normy PN-EN 1838.

Ponadto należy pamiętać o przeprowadzaniu okresowych przeglądów i badań stanu technicznego budynku oraz instalacji wewnętrznych. Do podstawowych instalacji, mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe należą;

- ✓ Instalacja elektryczna - nie rzadziej, niż co 5 lat - badanie instalacji o napięciu znamionowym do 1 kV. Czynności obejmują; pomiar napięć i obciążeń, sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych i ochronnych, sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji.
- ✓ Instalacja kominowa – co 12 miesięcy – czyszczenie oraz sprawdzenie stanu technicznej sprawności przewodów spalinowych. Uprawnieni do wykonywania ww. czynności są osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim,
- ✓ Instalacja kominowa – przewody wentylacyjne, co 12 miesięcy – czyszczenie (czynności mogą być wykonywane podczas sprawdzenia stanu technicznego przewodów kominowych). Uprawnieni do wykonywania ww. czynności są osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim,
- ✓ Instalacja odgromowa – nie rzadziej, niż co 5 lat. Czynności obejmują; pomiar skuteczności zerowania, sprawdzenie ciągłości przewodów, sprawdzenie mocowania zacisków. Raz w roku, nie później niż do 30 kwietnia, przegląd ogólny dotyczący ciągłości przewodów stanu zacisków i ich konserwacji,

- ✓ Instalacja gazowa - co 12 miesięcy – sprawdzenie stanu zewnętrznego i szczelności instalacji. Uprawnieni do wykonywania ww. czynności są osoby posiadające odpowiednie.

Wszelkie wpisy dotyczące prowadzonych testów i konserwacji poszczególnych instalacji należy dokonywać w książce obiektu budowlanego. Wpisy winny być potwierdzone podpisem oraz odpowiednimi protokołami.

3. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

3.1 ZASADY OGÓLNE

Opisywany budynek posiada przeciwpożarowy wyłącznik prądu, hydranty wewnętrzne, oraz podręczny sprzęt gaśniczy. Ogólne ich zastosowanie ma zabezpieczyć przebywające w obiekcie osoby i zmniejszyć straty wynikłe z zaistniałego niebezpiecznego zdarzenia. Znajomość budynku i zasad postępowania w przypadku powstania zagrożenia jest tutaj nie bez znaczenia i w każdym obiekcie odgrywa kluczową rolę. Założenia technologiczne przedmiotowego budynku, przewidują działalność w wyznaczonych godzinach. Większość przebywających w obiekcie ludzi to personel medyczny i pacjenci, nie zawsze znający rozkład pomieszczeń. Działalność Przychodni bez obsługi jest niemożliwa. Czas przebywania pracowników, ich ilość, uzależniona będzie od godzin i ewentualnych potrzeb. Obiekt posiada system alarmu pożaru oraz instalacje oddymiającą klatki schodowe nadzorujących poziom bezpieczeństwa pożarowego. Z tego też względu sposób powiadamiania służb ratowniczych opiera się na rozpoznaniu wzrokowym powstania zdarzenia i zaalarmowaniu za pomocą telefonu odpowiednich służb. Wcześniejsze wykrycie zagrożenia daje większą możliwość uratowania osób oraz mienia. Postępowanie ratownicze jest skorelowane z wielkością i rodzajem zdarzenia. Pożar w zarodku daje się opanować przy pomocy lokalnych środków gaśniczych (najczęściej gaśnic. Jego rozwój lub przejście w stan rozgorzenia nie pozwoli ugasić ognia przy wykorzystaniu samych gaśnic. Dlatego ważne jest by osoba zauważająca zdarzenie podjęła stosowane działania. W przypadku niewielkiego zdarzenia próba ugaszenia przy pomocy gaśnic, natomiast w sytuacji trudniejszej, poinformowanie służb ratowniczych, rozpoczęcie ewakuacji i próbę gaszenia hydrantem wewnętrznym. Te wszystkie elementy muszą tworzyć całość i powinny być wykonywane jednocześnie. W przypadku opisywanego obiektu, całością akcji ratowniczej (do czasu przyjazdu służb) kieruje Dyrektor Przychodni, lub zastępująca go osoba. W przypadku braku tych osób dowodzeniem zajmuje się osoba, która pierwsza zauważyła zdarzenie. Z tego też względu osoby, które zauważyły zdarzenie (pracownicy lub pacjenci) natychmiast powiadamiają Dyrektora Przychodni. Brak takiej możliwości, wymaga bezpośredniego zaalarmowania służb ratowniczych. Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu, Dyrektor lub wyznaczona osoba, do czasu przybycia jednostki straży pożarnej, kieruje i nadzoruje przebieg działań ratowniczo-gaśniczych. W dalszym etapie wyznacza, sama lub przy pomocy innej osoby, zadania poszczególnym pracownikom. Obejmują one zagadnienia; ewakuacja ludzi, gaszenie ognia, ewakuacja wartościowego mienia. Pacjenci przy pomocy dostępnych środków zostają zaalarmowani o powstałym zagrożeniu (np. krzyżąc – pożar!, lub pali się!). Pracownicy wyznaczeni do ewakuacji oraz gaszenia, udają się w miejsce bezpośredniego zagrożenia. Kierujący działaniami gaśniczymi poleca wyłączyć energię (przeciwpożarowy wyłącznik prądu) lub robi to sam. Pracownicy w budynku, tak jak i wszyscy ewakuujący się, poruszają się pieszymi ciągami komunikacji ogólnej. Dotarcie pracowników w miejsce zagrożenia

powoduje podjęcie stosownych działań, zgodnych z przyjętymi założeniami. Istnieje również możliwość wykorzystania osób postronnych przebywających w danej chwili w danym miejscu. Skorzystanie z ich pomocy podlega bezpośredniej ocenie i analizie konieczności wykorzystania ich do prowadzonych działań. Przechodząc do przydzielonych zadań wykonują je równolegle. Ewakuacja polega na sprawdzeniu czy w pomieszczeniach nie pozostał ktoś jeszcze i czy nie potrzebuje pomocy przy poruszaniu się. Jeżeli może poruszać się o własnych siłach, należy wskazać kierunek ucieczki. Osoby zajmujące się gaszeniem wykonują czynności dotyczące bezpośredniego działania na powstający ogień. Wykorzystują do tego gaśnice i w razie konieczności hydrant wewnętrzny. Ich rozkład podano w niniejszym opracowaniu. System gromadzenia sprzętu w miejscu pożaru polega na zorganizowanym donoszeniu gaśnic (jedna osoba gasi, a druga o ile jest to możliwe donosi gaśnice lub rozwija wąż z hydrantu wewnętrznego). Sprawne zastosowanie hydrantu wymaga zadziałania zgodnie z zamieszczoną na nim instrukcją. W pierwszej kolejności wyciągamy końcówkę węża z prądownicą. Rozciągnięcie węża następuje po uprzednim odkręceniu zaworu hydrantowego. Zbliżając się do ognia, operujący prądownicą, reguluje odpowiednio strumień wody. Osoby prowadzące ewakuację, kierują ewakuowanych w wyznaczone miejsce. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba, przed dojazdem do budynku, oczekuje na przyjazd strażaków. Dowódcy ratowników, przekazuje informacje o:

- ✓ przeprowadzonej ewakuacji i osobach mogących pozostawać jeszcze w budynku, sugerując możliwe miejsca ich przebywania,
- ✓ przeprowadzonej ewakuacji mienia i konieczności jej kontynuowania (jeżeli jest zasadne),
- ✓ miejscu i zakresie prowadzonych działań gaśniczych.

Równocześnie z przekazaniem ww. informacji należy udostępnić Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla opisywanego obiektu. W niej między innymi znajdują się szkice rozmieszczenia poszczególnych pomieszczeń. Pamiętać również należy o podstawowych zasadach dotyczących momentu zgłaszania służbom ratowniczym, powstania niebezpiecznego zdarzenia.

Alarmowanie.

W myśl postanowień art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 961), każdy kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby przebywające w strefie zagrożenia oraz centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję.

W przypadku powstania pożaru, wybuchu lub awarii mogącej spowodować pożar lub wybuch należy zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami:

- **Osoby przebywające w strefie zagrożenia,**
- **Jednostkę ratowniczo-gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej; tel. 998 lub 112,**
- **Zarządzającego obiektem, tel. domowy (służbowy) .....**

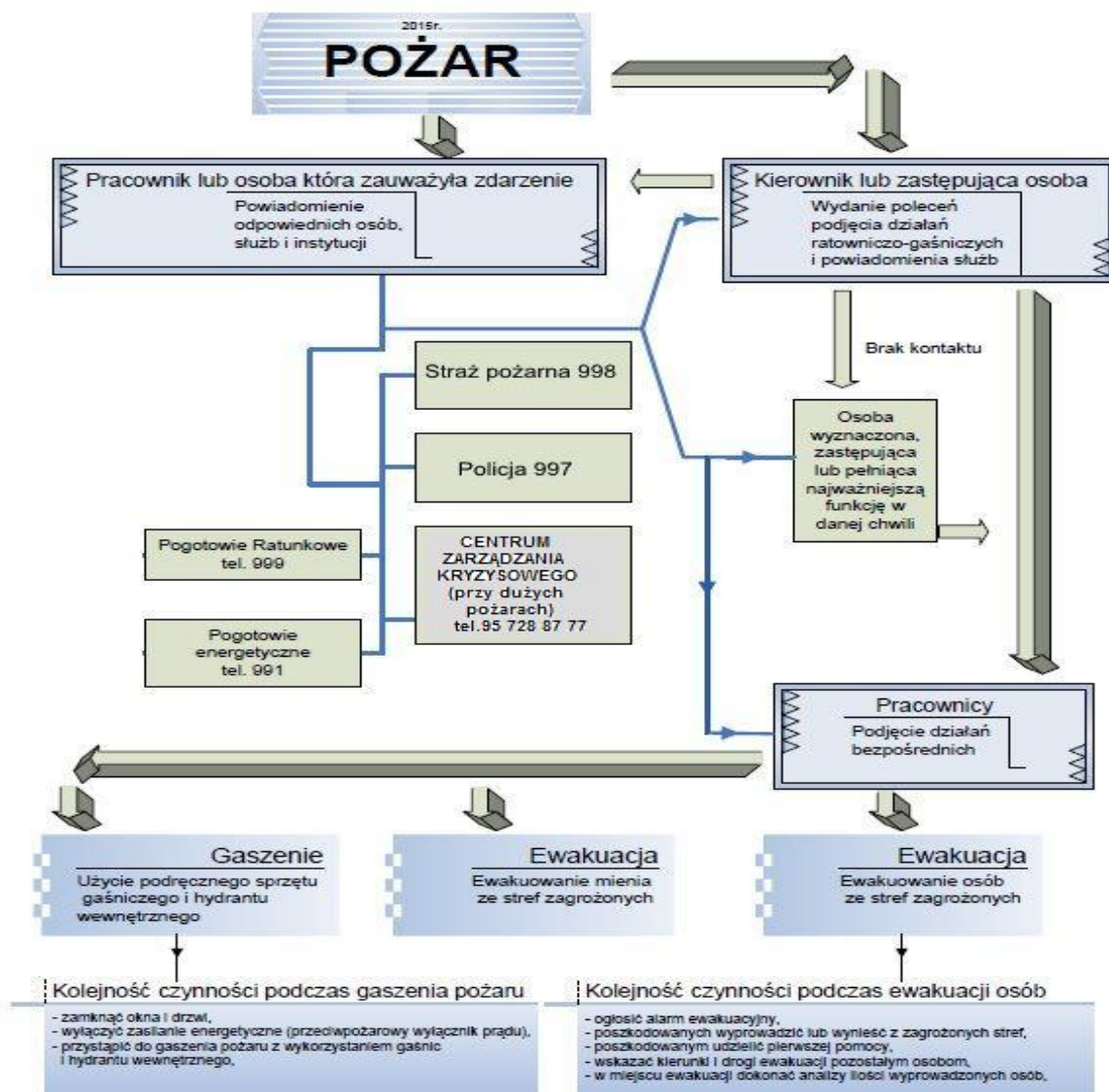
➤ Policję, tel. 997.

Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki. Po uzyskaniu połączenia z Państwową Strażą Pożarną należy podać:

- miejsce pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, z określeniem (w przypadku pożaru) co się pali (np. dach, piętro, pomieszczenie, sprzęt itp.),
- czy występuje zagrożenie dla przebywających tam osób,
- swoje imię i nazwisko oraz nr telefonu, z którego dokonujemy zgłoszenia.

W widocznym miejscu powinna znajdować się instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

UWAGA ! Nie należy odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia przez dyżurnego Państwowej Straży Pożarnej lub Policji.

Alarmowanie na wypadek innego zagrożenia

Zdarzeń zagrażającym życiu może być wiele a mianowicie:

- a) zagrożenie terrorystyczne,
- b) zagrożenie epidemiologiczne,
- c) zagrożenie nadzwyczajnymi zjawiskami atmosferycznymi (wiatry, burze, powodzie)

System działań jest podobny do alarmowania na wypadek pożaru. W przypadku zagrożenia epidemiologicznego należy dodatkowo powiadomić sanepid.

3.2 ZADANIA I OBOWIĄZKI W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA.

3.2.1 Zadania i obowiązki Dyrektora Przychodni lub osoby przez niego wyznaczonej w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

- 1) W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia koordynuje akcją ratowniczą i kieruje nią do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej.
- 2) W szczególności do obowiązków Dyrektora lub osoby przez niego wyznaczonej należy:
  - a) kierowanie akcją gaśniczą prowadzoną przez pracowników za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - b) wydanie polecenia oraz dopilnowanie wykonania opuszczenia obiektu przez osoby przebywające w budynku,
  - c) podjęcie decyzji o podjęciu ewakuacji mienia (w razie konieczności),
  - d) przydzielenie zadań poszczególnym pracownikom,
  - e) wskazanie stref i pomieszczeń, do których należy ewakuować ludzi oraz mienie,
  - f) koordynowanie współdziałania pracowników,
  - g) zapewnienie ładu i porządku podczas ewakuacji,
  - h) po przybyciu jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej informowanie dowódcy o sytuacji pożarowej oraz podjętych działaniach,
  - i) udział w pracach sztabu akcji ratowniczej.

3.2.2 Zadania i obowiązki wszystkich pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

- 1) Alarmować osoby przebywające w budynku.
- 2) Podjąć próbę działań gaśniczych za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego.
- 3) W razie potrzeby udzielić pomocy w opuszczeniu obiektu innym osobom.
- 4) Opuścić zagrożone pomieszczenie, udając się najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi na zewnątrz budynku.
- 5) Podporządkować się zarządzeniom kierującego działaniem ratowniczym.
- 6) Zachować spokój i rozwagę.

Po zakończeniu działań gaśniczych Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona odpowiedzialna jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej do ustalenia przyczyny powstania pożaru.

3.2.3 Zasady prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej

Równocześnie z alarmowaniem Państwowej Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego. Do czasu przybycia jednostek straży kierownictwo akcją obejmuje lub osoba przez niego wyznaczona.

Po przybyciu jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz. U. Nr 54, poz. 259) kierujący działaniem ratowniczym może między innymi:

- zarządzić ewakuację ludzi i mienia,
- wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego,
- ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego,
- należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie przedmioty palne,
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar,
- szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

3.3 ZASADY GASZENIA POŻARU PRZY UŻYCIU PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ZNAJDUJĄCEGO SIĘ NA OBIEKcie PRZYCHODNI

Gaśnica Proszkowa GP-6x lub GP-4x

Gaśnica przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy ABC (ciała stałe, tworzywa sztuczne, tkaniny ciecze, gazy, urządzenia elektryczne). Zawiera 6 kg środka gaśniczego w postaci specjalnego proszku, oraz czynnik wyrzucający w postaci dwutlenku węgla lub azotu.

Sposób użycia:

- wyciągnąć zawleczkę,
- dwukrotnie strząsnąć w celu usunięcia prawdopodobnie powstałej zespolonej warstwy proszku,
- prądowniczkę usytuowaną na końcu wężyka skierować w stronę źródła ognia,
- wcisnąć ręką zbijak.

Uwaga: gaśnica może być wykorzystana tylko w pozycji pionowej. Inne użycie np. poziome spowoduje wyrzut czynnika wypychającego na zewnątrz zbiornika bez udziału proszku.

Gaśnica Proszkowa GP-2x

Gaśnica przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy ABC (ciała stałe, tworzywa sztuczne, tkaniny ciecze, gazy, urządzenia elektryczne). Zawiera 2 kg środka gaśniczego w postaci specjalnego proszku, oraz czynnik wyrzucający w postaci dwutlenku węgla lub azotu.

Sposób użycia:

- wyciągnąć zawleczkę,
- dwukrotnie strząsnąć w celu usunięcia prawdopodobnie powstałej zespolonej warstwy proszku,
- dyszę skierować w stronę źródła ognia,
- wcisnąć ręką zbijak.

Uwaga: gaśnica może być wykorzystana tylko w pozycji pionowej. Inne użycie np. poziome spowoduje wyrzut czynnika wypychającego na zewnątrz zbiornika bez udziału proszku.

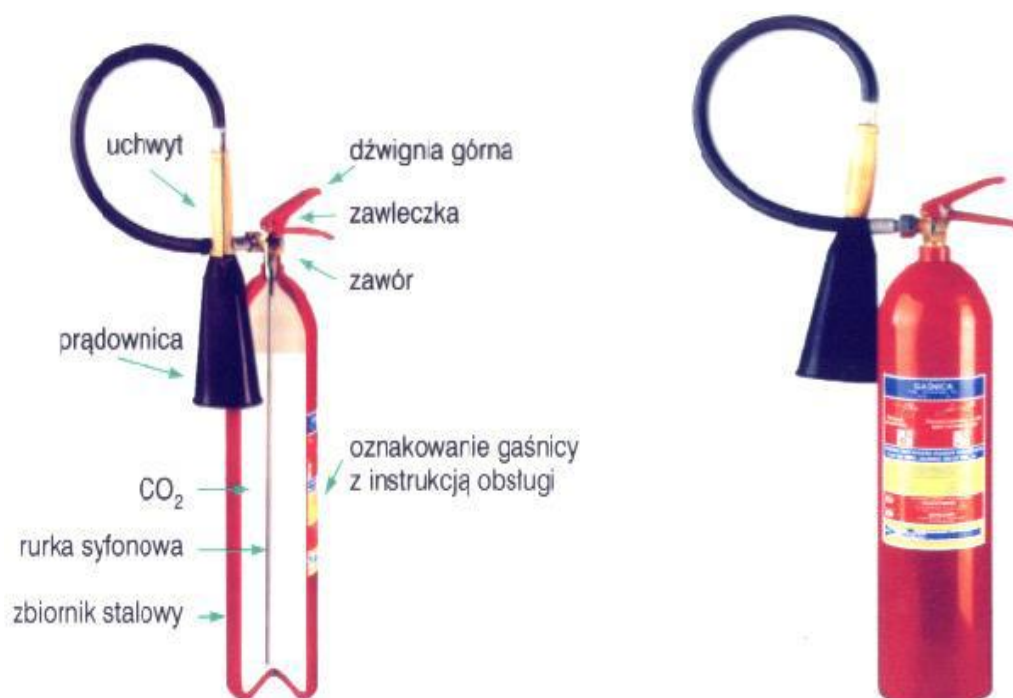
Gaśnica Śniegowa GS-5X.

Przeznaczona do gaszenia pożarów grupy BC (ciecze, gazy, urządzenia elektryczne). Czynnikiem gaśniczym jest znajdujący się wewnątrz zbiornika stalowego, sprężony dwutlenek węgla o masie 5kg. Pojemność zbiornika 6,7dm³. Masa całkowita gaśnicy wynosi 17 kg.

Sposób użycia :

- wyciągnąć zawleczkę,
- trzymając za uchwyt, prądowniczkę (tubę) usytuowaną na końcu wężyka skierować w stronę źródła ognia,
- nacisnąć dźwignię górną.

Koc gaśniczy.

Koc gaśniczy wykonany jest w postaci płachty z włókna szklanego o powierzchni ok. 2 m². Przechowuje się go w specjalnych futerałach zawieszonych na ścianie. Koc gaśniczy służy do tłumienia pożaru w zarodku poprzez odcięcie dopływu powietrza (tlenu) do palącego się przedmiotu lub płynów łatwopalnych znajdujących się w niewielkich naczyniach.

Sposób użycia koca gaśniczego

Koc gaśniczy należy chwycić oburącz za uchwyty zwisające u dołu futerału i szarpnąć w dół co spowoduje pęknięcie plomby oraz wysunięcie koca z futerału. Następnie podchodzimy do ognia i narzucamy na palący się przedmiot. Przez przyduszenie obrzeży koca trzeba starać się dokładnie odizolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.

Koc gaśniczy należy narzucać na palący się przedmiot w taki sposób, aby ochronić siebie przed działaniem ognia.

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

Źle

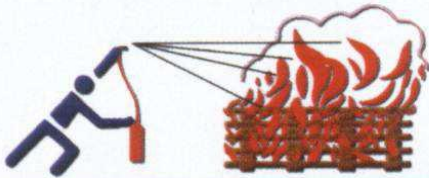
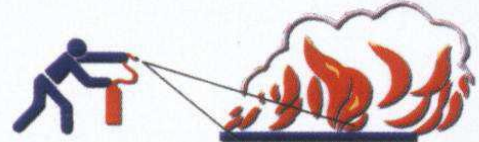

Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.

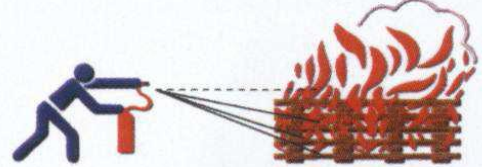
Dobrze

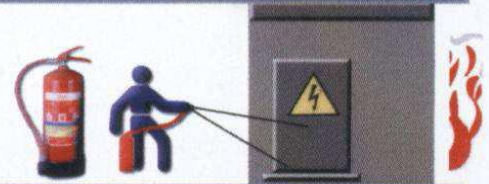
Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.

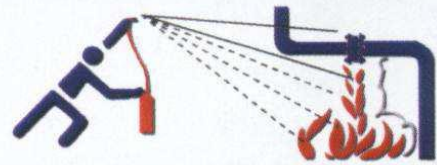
Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.

Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będącymi pod napięciem !
Używać gaśnic do tego przeznaczonych.

Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.

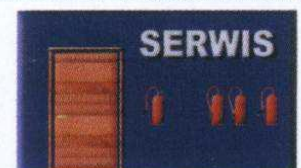
Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.

Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)

Po użyciu gaśnicy nie zawieszać, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Samodzielna Przychodnia Lekarska dla Pracowników Wojska
Zakład Opieki Zdrowotnej; ul. Andersa 14, 16, 18; 00-201 Warszawa

2.5.1 OZNAKOWANIE POŻARNICZE, MIEJSCE UMIESZCZENIA ORAZ RODZAJ ZASTOSOWANYCH ZNAKÓW INFORMACYJNO – OSTRZEGAWCZYCH W OBIEKCIE

1) Gaśnica

Znak w kształcie prostokąta lub kwadratu. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak ten stosuje się do oznakowania miejsca usytuowania gaśnicy.

2) Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak ten stosowany jest dla oznakowania miejsca usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

3) Hydrant wewnętrzny

Znak w kształcie kwadratu. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak stosuje się na drzwiczkach szafek wewnętrznej sieci hydrantowej.

4) Kierunek do miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego

Znak w kształcie prostokąta lub kwadratu. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak stosuje się tylko łącznie ze znakami dotyczącymi: uruchamiania ręcznego, alarmowego sygnalizatora akustycznego, telefonu do użycia w stanie zagrożenia, zestawu sprzętu pożarniczego, gaśnica, hydrant wewnętrzny, drabina pożarowa, dla wskazania rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.

5) Wyłącznik prądu

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak ten stosowany jest dla oznakowania

miejsca usytuowania wyłącznika prądu mającego znaczenie w przypadku prowadzenia działań gaśniczych.

6) Główny wyłącznik prądu

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze czerwonym. Symbole białe fotoluminescencyjne lub zwykłe. Znak ten stosowany jest dla oznakowania miejsca usytuowania głównego wyłącznika prądu odcinającego całkowicie zasilanie na danej placówce.

4. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

- 1). Prace niebezpieczne pożarowo, które mogą być prowadzone na terenie obiektu to:
  - a) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
    - ✓ spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
    - ✓ podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
    - ✓ podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
  - b) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np. :
    - ✓ przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
    - ✓ stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
    - ✓ suszenie substancji palnych,
    - ✓ usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac dotyczy to również pracowników firm zewnętrznych. Rozpoczęcie w/w prac osoby uprawnione mogą wykonywać dopiero po otrzymaniu zgody od Dyrektora Przychodni.

- 2). Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:
- a) prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
  - b) wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:

- ✓ ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ✓ ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- ✓ wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

3). Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2 :

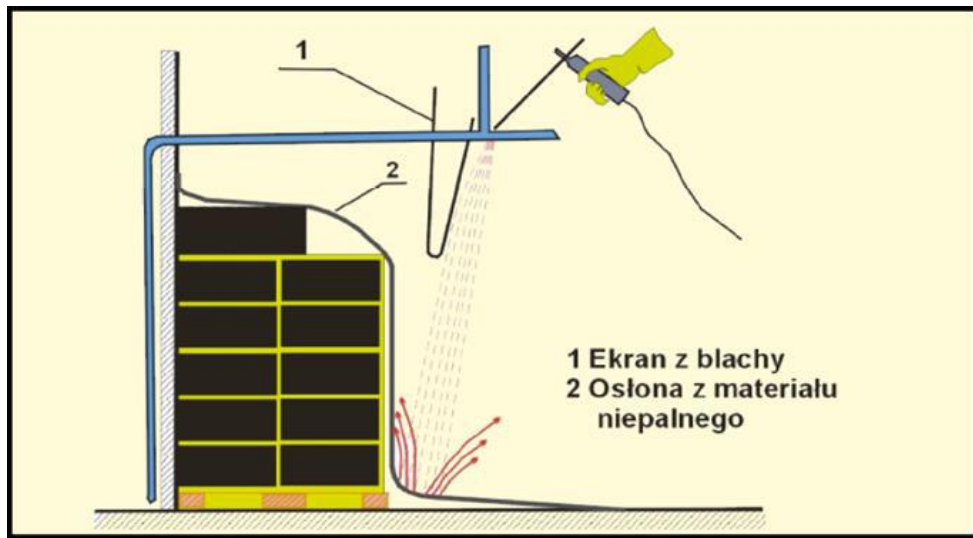
- a) w skład osobowy komisji powinni wejść następujący członkowie :
  - ✓ osoba upoważniona przez Dyrektora Przychodni – przewodniczący,
  - ✓ kierownik grupy wykonującej prace - członek,
  - ✓ specjalista (inspektor) ds. ochrony przeciwpożarowej - członek,
  - ✓ ewentualnie pracownik podmiotu dzierżawcy.
- b) prace komisji organizuje jej przewodniczący,
- c) komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1,
- d) po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku nr 2,
- e) do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”,
- f) rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.

- 4). Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
- a) klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
  - b) szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
  - c) zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
  - d) montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

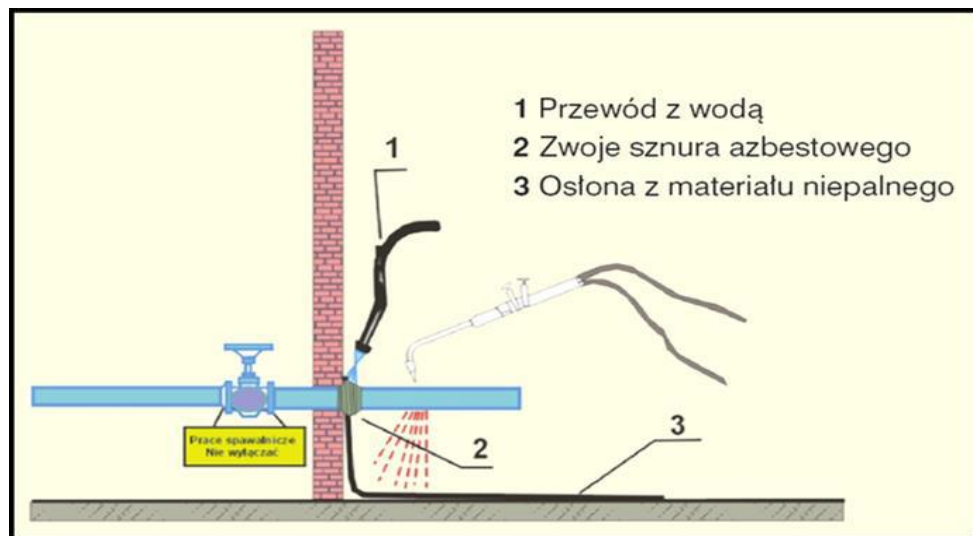
- 5). Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
- a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
  - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
  - c) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.,
  - d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
  - e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
  - f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
  - g) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
  - h) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
    - ✓ napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.,
    - ✓ materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
    - ✓ niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,
    - ✓ zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 6). Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad :
- a) dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
  - b) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
  - c) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
  - d) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,

- e) po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
  - f) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
  - g) rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 7). Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
- 8). Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych.
- 9). Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
- 10). Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH.

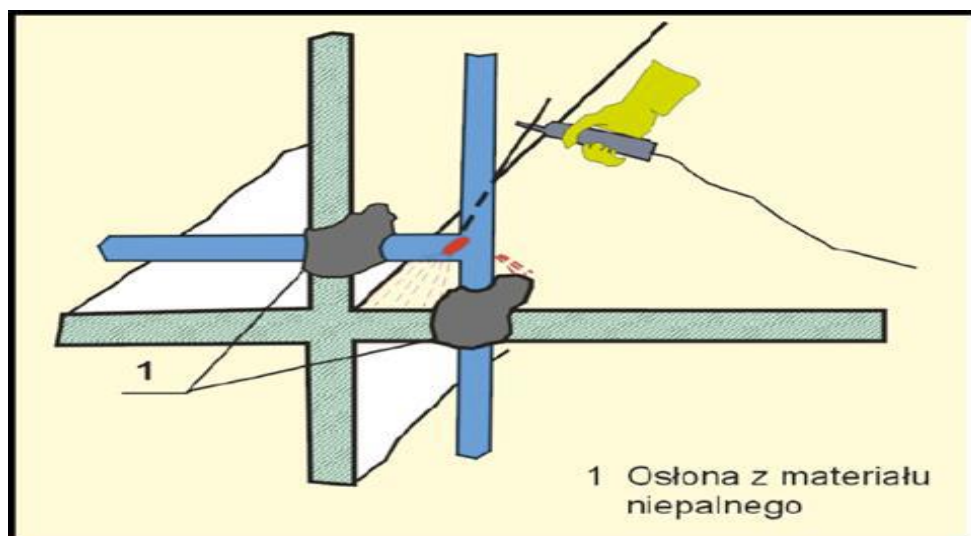

Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo.

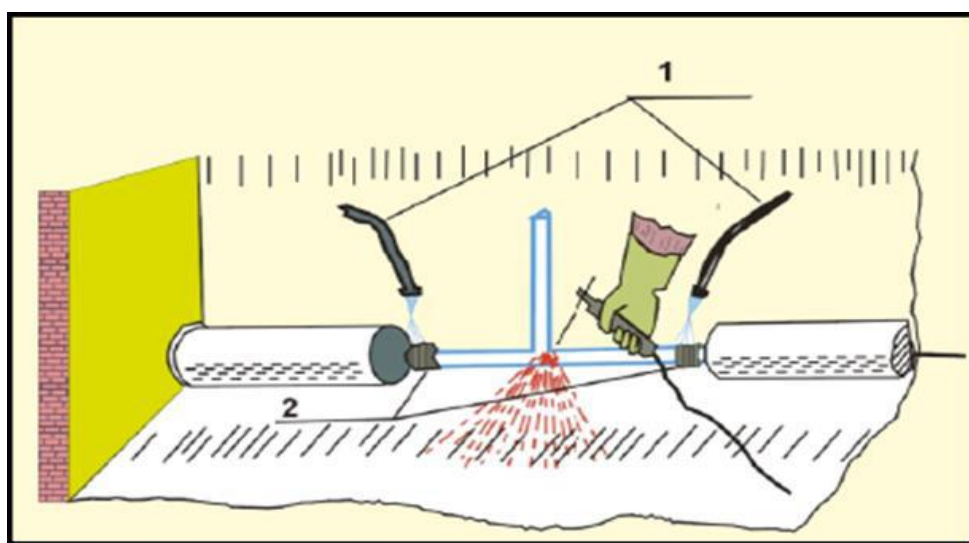

Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić.

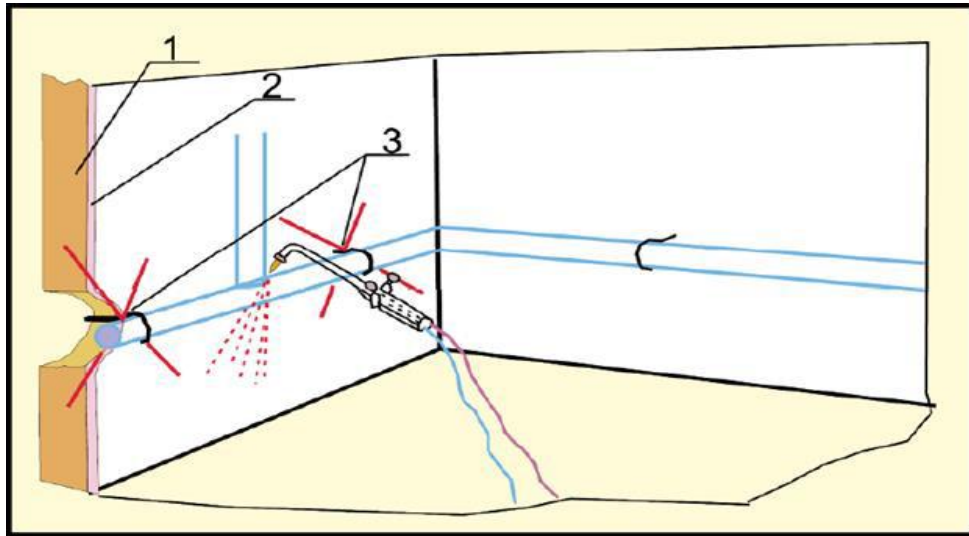

Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału.

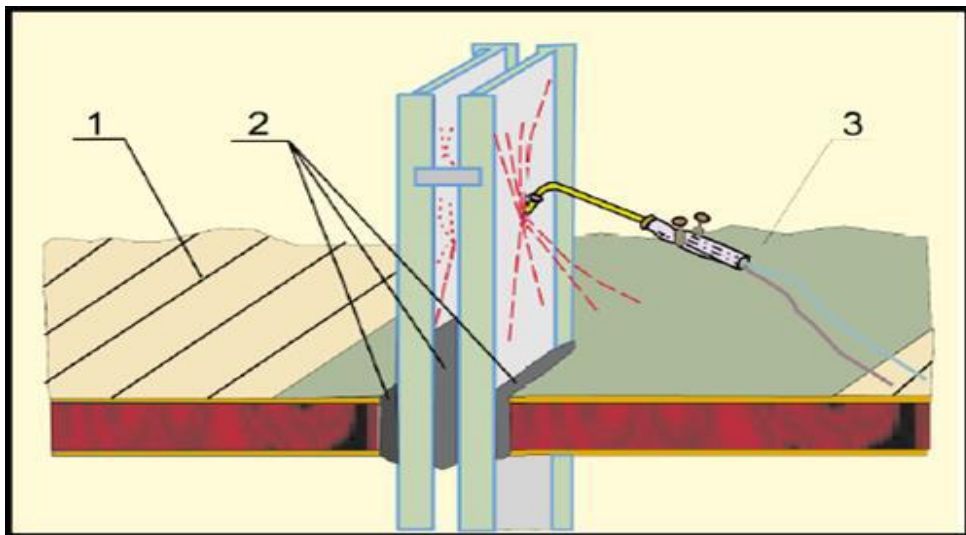
Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku.

1. Przewody doprowadzające wodę.
2. Zwoje sznura z włókna niepalnego.

Elementy izolacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić.

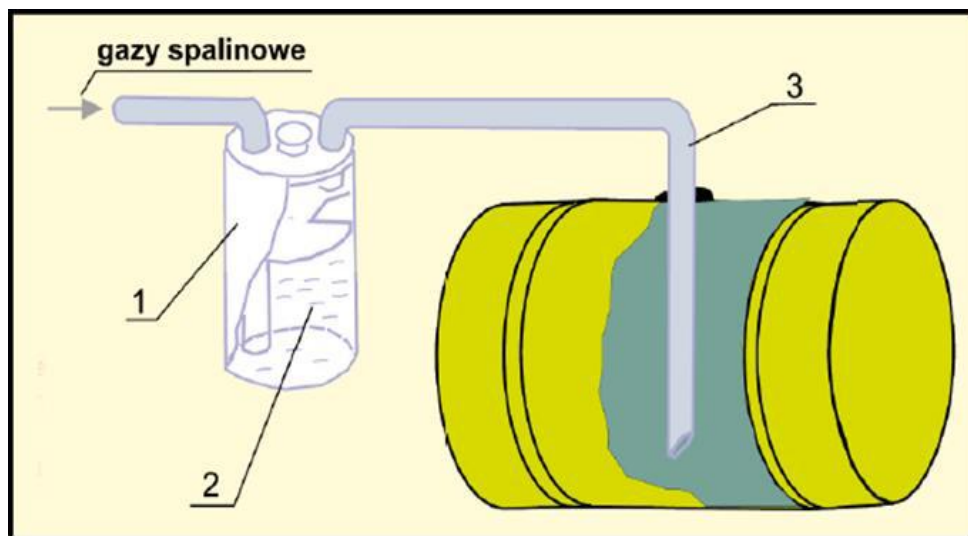
1. Palna ścianka.
2. Niepalna wykładzina.
3. Haki podtrzymujące instalację.

Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop.

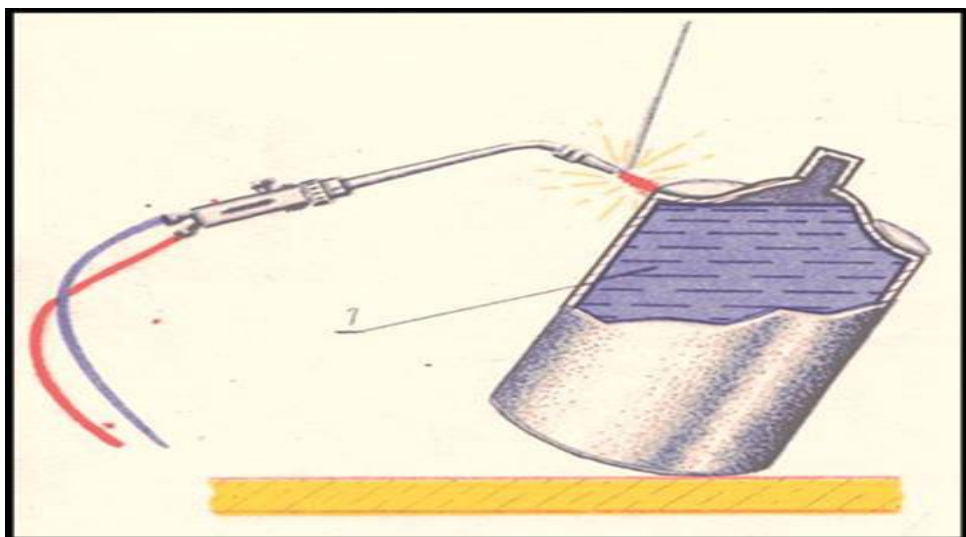
1. Drewniany strop.
2. Szczeliwo z materiału niepalnego.

3. Materiał niepalny (np. koc gaśniczy).

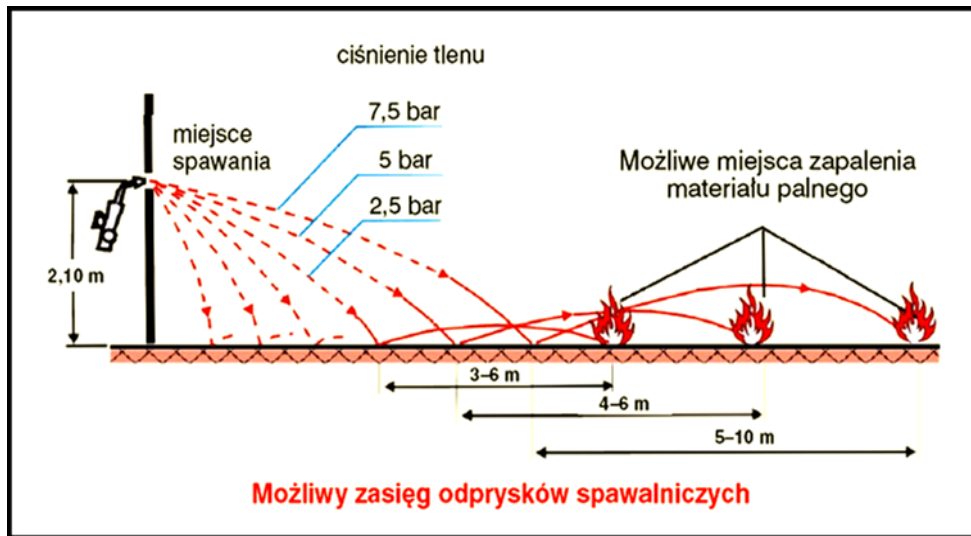
Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapaczkę iskier.

1. Łapaczka iskier.
2. Woda.
3. Przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika.

Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą.

1. Woda

- 11). Obowiązki osób dozorujących przebieg prac niebezpiecznych pożarowo.
Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
  - dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
  - sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
  - wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
  - brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
- 12). Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
  - ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
  - znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
  - sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,

- e) ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- f) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- g) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
- h) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- i) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- j) meldowanie bezpośrednio przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,
- k) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
- l) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

5. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZENIA

Jednym z podstawowych obowiązków ciężących na właścicielu, zarządcy budynku jest zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji gwarantujących szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, gwarantujące możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające między innymi na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

Z pomieszczeń, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku powinno być zapewnione przejście o długości nieprzekraczającej 100 m w

części PM i 40 m w części ZL. Przejście to nie powinno prowadzić więcej niż przez trzy pomieszczenia. Szerokość przejścia powinna wynosić nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób – nie mniej niż 0,8 m.

Długość drogi ewakuacyjnej w budynku ZL od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku nie powinna przekraczać 30 m przy jednym dojściu (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej).

Pracownikom zatrudnionym w budynku i pacjentom zapewniono możliwość ewakuacji poprzez trzy wyjścia ewakuacyjne. Drzwi ewakuacyjne wyposażono w kasetki ewakuacyjne z kluczem do odblokowania wyjść.

5.1 OZNAKOWANIE EWAKUACYJNE

Znaki ewakuacyjne podczas pożaru to ważny element systemu bezpieczeństwa w przypadku jakiegokolwiek zagrożenia. Tablice ewakuacyjne podczas pożaru mogą zneutralizować przebieg ewakuacji i doprowadzić do bezpiecznego zejścia wszystkich osób do bezpiecznej strefy, niezagrażonej atakiem żywiołu. Drogi i wyjścia ewakuacyjne należy oznakowywać znakami wykonanymi zgodnie z PN- 92/N-01256/02 – Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa.

ZNAKI EWAKUACYJNE

stosowane w budynku Przychodni

1) Wyjście ewakuacyjne.

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze zielonym. Napisy białe fotoluminescencyjne. Znak stosuje się do oznakowania wyjść użytkowanych w przypadku zagrożenia. Minimalna wielkość to 20cm x 40cm.

2) Drzwi ewakuacyjne.

Znak w kształcie kwadratu. Tło w kolorze zielonym. Symbol wykonany jako biały fotoluminescencyjny. Znak stosuje się nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściem ewakuacyjnym otwieranym z lewej strony.

3) Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej.

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze zielonym. Napisy białe fotoluminescencyjne. Znak odpowiednio wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia znajdującego się z lewej i prawej strony.

4) Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej.

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze zielonym. Napisy białe fotoluminescencyjne. Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej biegnący na wprost.

5) Kierunek drogi ewakuacyjnej.

Znak w kształcie prostokąta lub kwadratu. Tło w kolorze zielonym. Symbole białe fotoluminescencyjne. Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Znak ten stosowany jest przy oznakowaniu ewakuacyjnym tylko i wyłącznie z innymi znakami.

6) Klucz do wyjścia ewakuacyjnego

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze zielonym. Symbole białe fotoluminescencyjne. Znak stosowany do wskazania usytuowania klucza niezbędnego do otwarcia drzwi ewakuacyjnych.

7) Miejsce zbiórki do ewakuacji

Znak w kształcie prostokąta. Tło w kolorze zielonym, symbole białe. Znak stosuje się w widocznym miejscu przeznaczonym do zbiórki osób ewakuowanych z budynku. Najczęściej umieszcza się go na specjalnie przygotowanym słupku.

5.2 ZASADY PROWADZENIA EWAKUACJI

W przypadku zauważenia pożaru lub po otrzymaniu wiadomości o pożarze należy wykonać następujące czynności:

- a) Pracownicy :
  - ustalają dokładne miejsce pożaru, drogi jego rozprzestrzeniania, zagrożenie dla sąsiadujących pomieszczeń i przekazują informację dyrektorowi lub zastępującej go osobie,
  - alarmują jednostkę straży pożarnej,
- b) Dyrektor lub zastępująca go osoba na podstawie uzyskanych informacji zarządza ewakuację ludzi, oraz zagrożonego mienia. Kieruje akcją ratowniczo-gaśniczą do momentu przybycia jednostek straży pożarnych.

Osoby funkcyjne zobowiązane są sprawdzić podległe im pomieszczenia, czy nie zostali tam ludzie i powiadomić kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej o zakończeniu ewakuacji ludzi. Należy pamiętać, że największym wrogiem człowieka w czasie ewakuacji będą toksyczne środki spalania. Mogą one doprowadzić do zaczadzenia, zatrucia a nawet śmierci ewakuowanych osób. W związku z tym należy bezwzględnie utrzymywać w sprawności drzwi pomieszczeń, które stanowią barierę dla rozprzestrzeniających się dymów.

Zorganizowanie ewakuacji osób z zagrożonych pomieszczeń lub całego obiektu, w początkowej fazie odbywać się musi za pośrednictwem własnych sił i środków.

Sposoby zachowania się poszczególnych osób w przypadku zagrożenia będą różnorakie, wywołane najczęściej strachem, paniką, mające bezpośrednie odzwierciedlenie w wieku.

Podczas procesu palenia, w wyniku niepełnej reakcji utleniania i rozkładu, powstają toksyczne produkty spalania. Najczęściej spotykanym jest tzw. czad (tlenek węgla). Wywołuje on u osób wdychających zatrucie organizmu, utratę przytomności, a niejednokrotnie śmierć. W takich sytuacjach osoby pozostające w strefie zagrożenia należy natychmiast wynieść na zewnątrz obiektu lub w wyznaczone miejsca.

Jeśli pożaru nie udało się zlikwidować w zarodku lub zarządzono i ogłoszono ewakuację, należy natychmiast:

- ✓ przerwać pracę,
- ✓ wyłączyć urządzenia techniczne,
- ✓ zabezpieczyć ważną dokumentację oraz nośniki z elektronicznymi danymi,
- ✓ zabrać dokumenty oraz cenne rzeczy osobiste i skierować się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,

- ✓ po ciągach komunikacyjnych poruszać się szybko, unikać blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też odwrotnie – gwałtownego napierania na współpracowników poruszających się z przodu,
- ✓ przy zadymieniu dróg ewakuacyjnych poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń,
- ✓ po opuszczeniu budynku skierować się na wyznaczone „miejsce zbiórki ewakuowanych” w celu sprawdzenia stanu osobowego pracowników.

Po zakończeniu ewakuacji a nawet równo z nią, należy w miarę posiadanych sił prowadzić ewakuację mienia. Decyzję o kolejności ewakuacji mienia podejmuje Dyrektor Przychodni lub zastępujące go osoby. Po przybyciu jednostek Państwowej Straży Pożarnej, Dowódca przejmuje całkowite kierownictwo, a wszystkie osoby zobowiązane są podporządkować jego poleceniom.

Obowiązki osób odpowiedzialnych są różne i zależą od funkcji pełnionej przez dane osoby. Kierujący ewakuacją wyznacza osoby odpowiedzialne za:

- przeprowadzenie ewakuacji osób,
- przeprowadzenie ewakuacji mienia.

Ratowanie, jeżeli jest to możliwe, należy prowadzić równocześnie z akcją gaśniczą. Pierwszym obowiązkiem kierującego akcją jest zorganizowanie natychmiastowego ratowania osób, którym grozi niebezpieczeństwo. Ludzi dorosłych i zdrowych należy szukać w pobliżu drzwi wyjściowych albo okien, przez które starają się wyjść z pomieszczeń zagrożonych. Przestraszone dzieci będące w zagrożonym obiekcie chowają się w różnych zakamarkach i na wołanie nie odpowiadają. Strach ten wywołuje dym, ogień, panika, niezajomość obiektu. Dlatego ratownicy powinni być przygotowani na dłuższe poszukiwania. Osobom, które mogą poruszać się samodzielnie, należy wskazać bezpieczną drogę przez niezadymione ciągi komunikacji lub zapasowe wyjścia. Osoby, które nie mogą poruszać się o własnych siłach, muszą być wynoszone. Najczęściej spotykane sposoby ewakuacji ludzi przedstawiono poniżej.

Chorych w zależności od pory roku i potrzeby, należy uprzednio owinąć kocami, czy też innymi dostępnymi środkami i przenieść z zachowaniem jak najdalej idącej ostrożności w bezpieczne miejsce oddając ich pod opiekę wyznaczonych osób. Przy wyznaczaniu miejsca, w które będziemy ewakuować poszkodowanych pamiętań należy by znajdowało się ciepłym, oraz ewentualnie niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi. W przypadku zauważenia, że na człowieku pali się ubranie, należy natychmiast rzucić na niego koc, marynarkę lub inny materiał, który na krótki czas odetnie dopływ tlenu do powstałych płomieni. Nie wolno w żadnym przypadku polewać płonącego wodą lub używać jakichkolwiek gaśnic.

Po zakończeniu akcji a nawet równo z nią, należy w miarę posiadanych sił prowadzić ewakuację mienia. Decyzję o kolejności ewakuacji mienia podejmuje Dyrektor Przychodni lub zastępujące go osoby. Ewakuację mienia dokonuje się wówczas, gdy:

- ruchomości zagrożonych bezpośrednio nie można obronić,
- stanowią znaczącą wartość,
- ruchomości utrudniają dostęp do ognisk pożaru lub ułatwiają rozprzestrzenianie się ognia.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) nakłada się na Dyrektora Przychodni, raz na dwa lata obowiązek przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji w zarządzanym budynku. Doceniając jednak wagę i znaczenie wiedzy i umiejętności w zakresie zasad prawidłowego prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia zagadnienia te powinny być stale doskonalone na szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.

6. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej prowadzenie szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest obowiązkiem prawnym pracodawcy. Przepisy o ochronie przeciwpożarowej nie regulują zasad szkolenia pracowników w tym zakresie, dlatego szkolenia takie należy realizować na podstawie art. 237 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. 2014 Nr 10 poz. 1502 z późn. zm.).

Dla wszystkich jednostek organizacyjnych Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska przyjmuje się jednolite zasady zaznajamiania pracowników z przepisami ochrony przeciwpożarowej oraz postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oparte na postanowieniach rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2004r. nr 180 poz. 1860 z późn. zm.) i zawartych w nim modułach tematycznych poświęconych ochronie przeciwpożarowej.

Szkolenie wstępne ogólne – ma na celu zapoznanie nowo przyjętych pracowników z występującymi w obiekcie zagrożeniami pożarowymi oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom i zasad ich zwalczania. Pracownik jest zobowiązany dokładnie znać niniejszą Instrukcję, zasady i warunki ewakuacji oraz miejsce rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, a także dokumenty i przedmioty, które w razie pożaru powinien ewakuować w pierwszej kolejności. Potwierdzeniem odbycia szkolenia jest karta szkolenia wstępnego oraz oświadczenie wg wzoru, który stanowi załącznik nr 3 przechowywane w aktach osobowych.

Szkolenie okresowe – ma na celu przypomnienie zatrudnionym pracownikom przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz postanowień Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego a w szczególności:

- ✓ warunków techniczno-budowlanych obiektu;
- ✓ zagrożeń pożarowych (wybuchowych) przy magazynowaniu, transporcie oraz innych procesach pracy;
- ✓ zasad zachowania się w sytuacjach pożaru lub innego zagrożenia w tym: zasad alarmowania, wykorzystania podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz warunkach ewakuacji z pomieszczeń budynku.

Potwierdzeniem odbycia szkoleń okresowych są zaświadczenia, których wzór określa rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004r. Nr 180 poz. 1860 z późn. zm.). Zaświadczenia przechowywane są w aktach osobowych. Szkolenia odbywają się w terminach określonych w w/w rozporządzeniu.

7. ZADANIA I OBOWIĄZKI STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

7.1 ZADANIA I OBOWIĄZKI DYREKTORA PRZYCHODNI

Dyrektor Przychodni ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, a w szczególności za:

- 1) Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie użytkowanych pomieszczeń,
- 2) Zapewnienie wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy oraz utrzymanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej przez zapewnienie jego systematycznej konserwacji,
- 3) Zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia,

- 4) Zapewnienie właściwego przeszkolenia wszystkich pracowników i stałych użytkowników obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 5) Przygotowanie obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- 6) Ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru,
- 7) Nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz przepisach ogólnych,
- 8) Stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań stwarzających możliwości powstania pożaru,
- 9) Przeprowadzenie okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanego obiektu i pomieszczeń,
- 10) Podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanych obiektów i pomieszczeń.

7.2 ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW

Do **obowiązków wszystkich pracowników**, bez względu na zajmowane stanowisko, należy przestrzeganie nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, a w szczególności:

- 1) Udział w szkoleniach i znajomość obowiązujących przepisów w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania, w tym także postanowień niniejszej Instrukcji oraz ściśle ich przestrzeganie,
- 2) Dbłość o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na swoim stanowisku pracy,
- 3) Niezwłoczne powiadomienie przełożonego o wszelkich dostrzeżonych brakach, które mogą być bezpośrednio lub pośrednio przyczyną powstania pożaru,
- 4) Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w całym obiekcie,
- 5) Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Przychodni o wystąpieniu zagrożenia, z dokładnym podaniem jego charakteru i rozmiarów (dotyczy to również przypadków, kiedy wydaje się, że straż pożarna nie będzie już potrzebna),
- 6) Udział w akcjach ratowniczo - gaśniczych, podporządkowanie się w tym zakresie kierującemu akcją.

7.3 CZYNNOŚCI ZABRONIONE ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ PRZECIWPOŻAROWĄ

W budynku Przychodni oraz na terenie przyległym do nich **zabrania się** wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności;

- 1) Używania ognia otwartego, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:

- ✓ w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - ✓ w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa,
  - ✓ w strefie zagrożenia wybuchem,
- 2) Użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
  - 3) Rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze,
  - 4) Rozpalania ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m,
  - 5) Składowania poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu,
  - 6) Użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
  - 7) Przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
    - ✓ urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C,
    - ✓ linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
  - 8) Stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki,

- 9) Instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- 10) Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- 11) Składowania materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach,
- 12) Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- 13) Lokalizowania elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych,
- 14) Uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
  - ✓ gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
  - ✓ źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - ✓ wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
  - ✓ wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,

7.4 OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA, ZARZĄDCY LUB UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKÓW

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu mają obowiązek:

- 1) Utrzymywać urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
- 2) Wyposażyć obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno- budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu,
- 3) Umieszczać w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych,
- 4) Oznakowywać, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
  - drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
  - miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
  - miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - miejsca lokalizacji kluczy do drzwi ewakuacyjnych

8. WSKAZANIE OSÓB LUB PODMIOTÓW OPRACOWUJĄCYCH INSTRUKCJĘ

Dokument Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Warszawie przy ul. Andersa 14, 16, 18 opracował:

mł. bryg. w st. spocz. mgr inż. Piotr Zawisza – inspektor ppoż.

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH I NORM.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020r., poz. 961).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013r. Nr 10, poz. 1409 z późn. zm.).
3. Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. 2014r. nr 20, poz. 1502 z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jak powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015, poz. 690)
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz. U. Nr 54, poz. 259).
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2004 nr 180 poz. 1860 z późn. zm.)
9. PN-92/N-01256/02 – Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
10. PN-N-01256-04/1997 – Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
11. PN-EN ISO 7010/2012 – Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. **Załącznik nr 1** PROTOKÓŁ zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych.
2. **Załącznik nr 2** ZEZWOLENIE na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo.
3. **Załącznik nr 3** OŚWIADCZENIE /o zapoznaniu się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego/.
4. **Załącznik nr 4** KARTA AKTUALIZACJI „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”.
5. **Załącznik nr 5** WYKAZ OSÓB ZAPOZNANYCH z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”.

WYKAZ PLANÓW OBIEKTU

1. Plan nr 1
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 14.
2. Plan nr 2
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I pietra w części budynku przy ul. Andersa 14.
3. Plan nr 3
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 16.
4. Plan nr 4
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I pietra w części budynku przy ul. Andersa 16.
5. Plan nr 5
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 18.
6. Plan nr 6
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I pietra w części budynku przy ul. Andersa 18
7. Plan nr 7
Usytuowanie miejsca zbiórki osób przewidzianych do ewakuacji.
8. Plan nr 8
Miejsce lokalizacji hydrantów zewnętrznych.

PROTOKÓŁ
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo (spawania): .....
2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu: .....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych): .....
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych): .....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):.....
6. Środki i sposób alarmowania Państwowej Straży Pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru: .....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych): .....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych: .....
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu:.....

Podpisy członków komisji:

.....
.....
.....

ZEZWOLENIE NR .....
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy:.....
 (kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj pracy.....
 .....

3. Czas pracy, dnia..... od godz. .... do godz. ....

4. Zagrożenie pożarowe /wybuchowe/ w innym miejscu pracy .....
 .....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/: .....
 .....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe.....

b) bhp .....

c) inne .....

7. Sposób wykonania pracy.....
 .....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię..... Wykonano. Podpis .....

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

Nazwisko i imię..... Wykonano. Podpis .....

c) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię..... Wykonano. Podpis .....

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:

w dniu(ach) ..... od godz. .... do godz. ....

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....
 Wnioskujący

.....
 Przewodniczący Komisji

10. Prace zakończono w dniu ..... o godz. ....

Wykonawca: ..... Podpis .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót :

Skontrolował:

.....

.....

.....
Imię i nazwisko pracownika

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska w Warszawie przy ul. Andersa 14, 16, 18, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. Zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy.
2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.
3. Użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis prowadzącego szkolenie

.....
podpis składającego oświadczenie

**KARTA AKTUALIZACJI
„INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”**

Lp.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Pieczęć i podpis osoby dokonującej aktualizacji

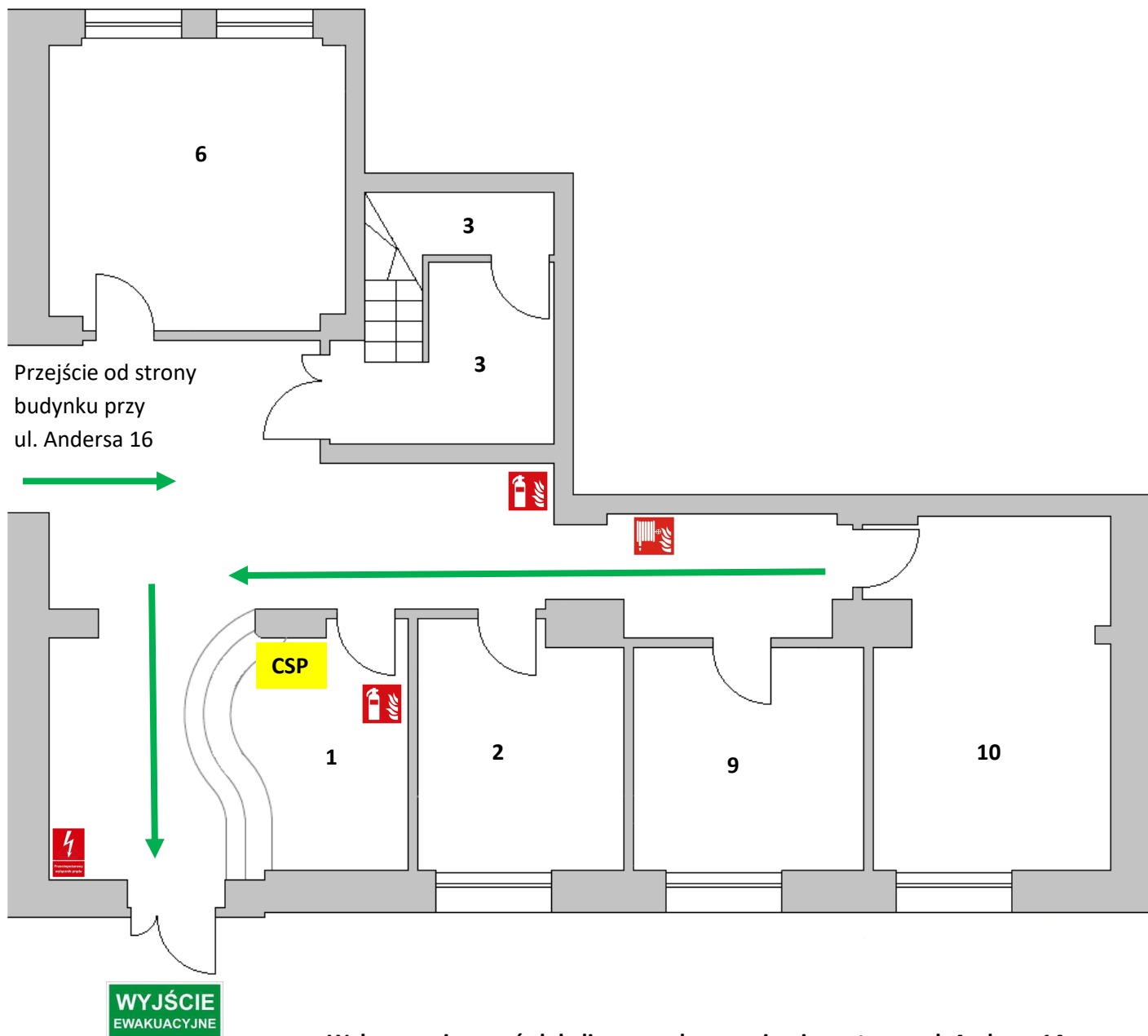
UWAGA ! Aktualizacja powinna być dokonywana, co najmniej raz na 2 lata.

**WYKAZ OSÓB
ZAPOZNANYCH Z „INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”**

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Data zapoznania się z „Instrukcją...”	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

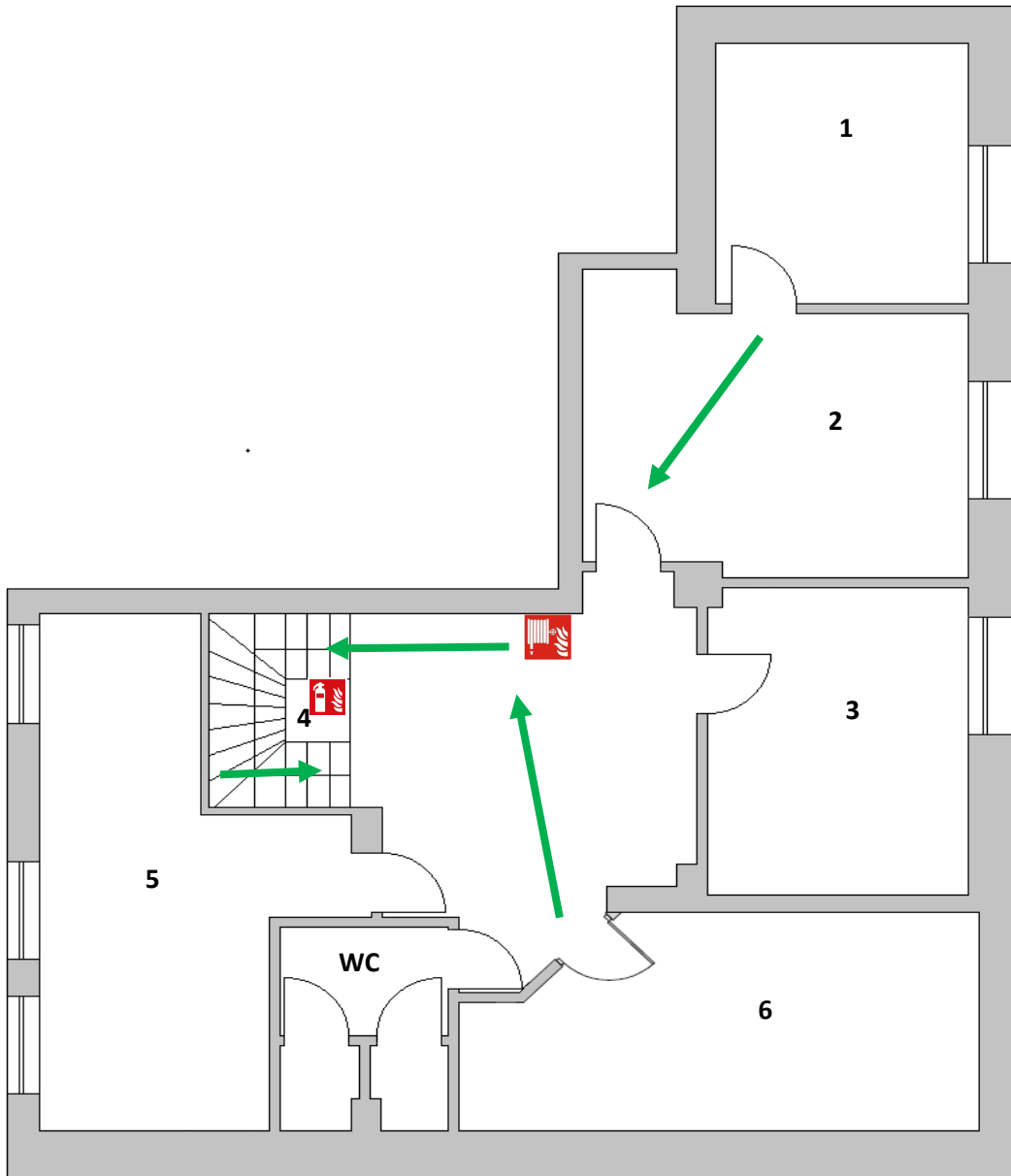
Plan nr 1.

Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 14.

Plan nr 2.

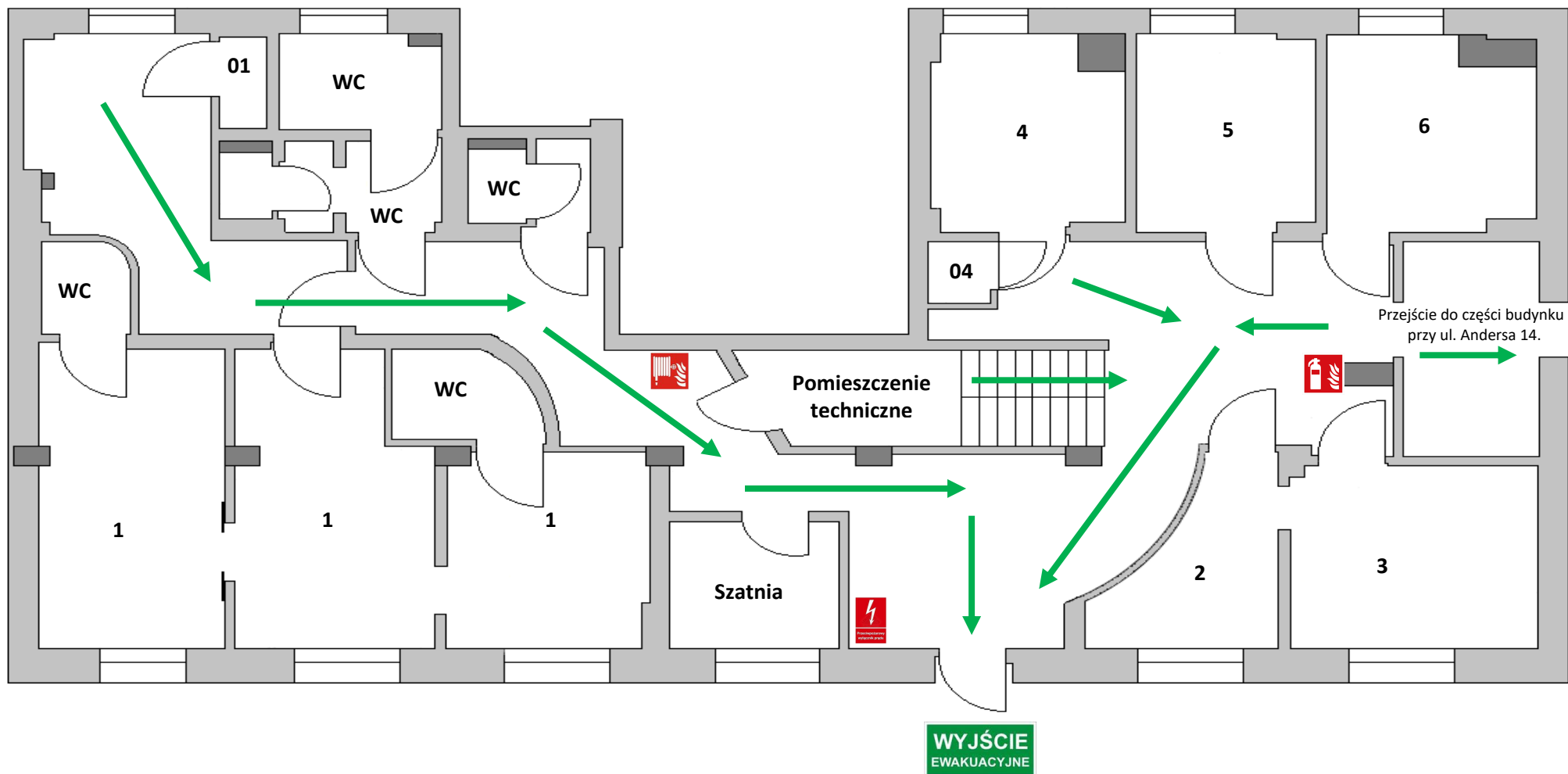
Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I piętra w części budynku przy ul. Andersa 14.

Wykaz pomieszczeń zlokalizowanych na poziomie I piętra – ul. Andersa 14.

1. Kadry.
2. Kadry.
3. BHP.
4. Serwerownia.
5. Kadry.
6. Pomieszczenie socjalne.

Plan nr 3.

Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 16.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
Samodzielna Przychodnia Lekarska dla Pracowników Wojska Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej; ul. Andersa 14, 16, 18; 00-201 Warszawa

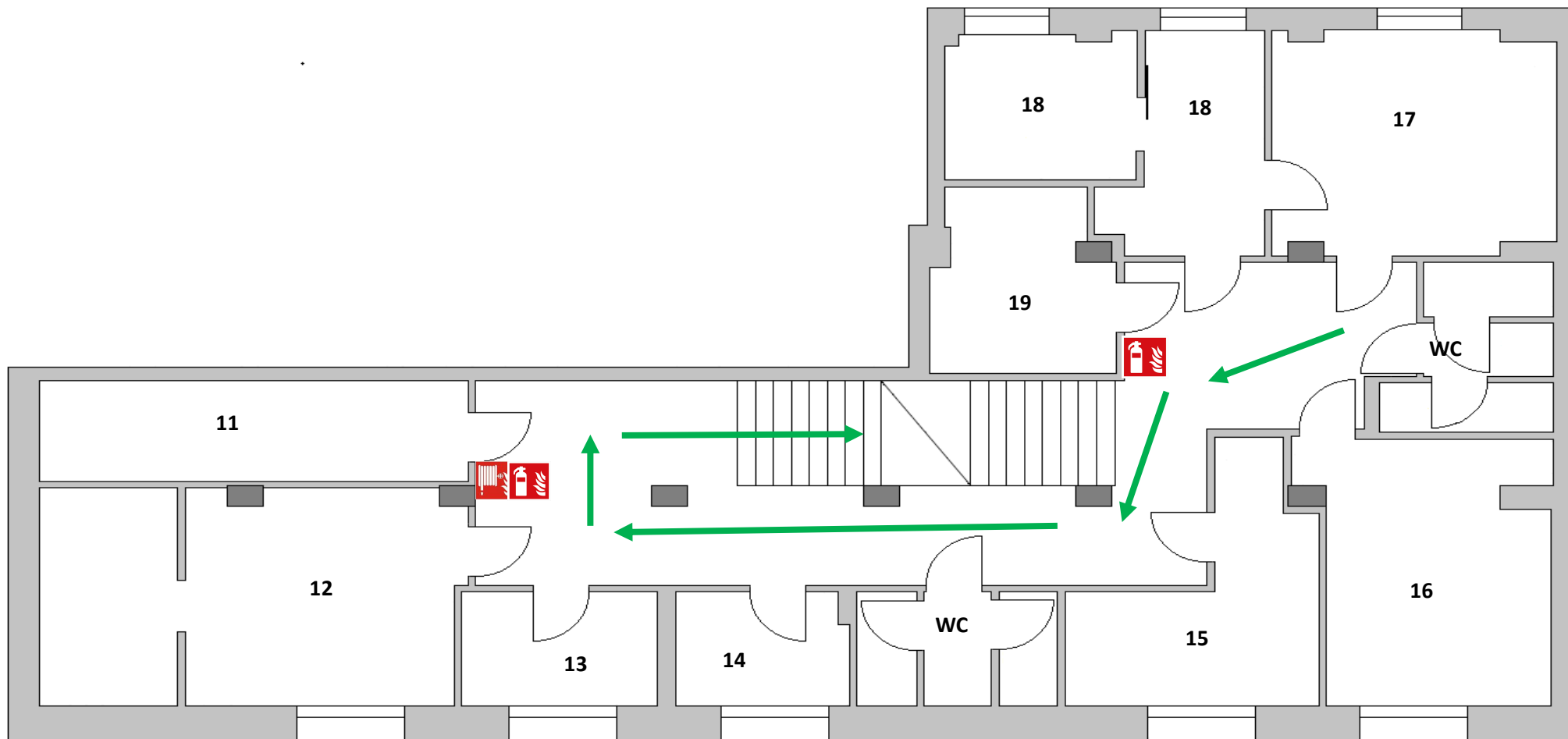
Wykaz pomieszczeń usytuowanych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 16.

- 01. Odpady medyczne.
  - 1. Ginekologia.
  - 2. Pielęgniarka koordynująca.
  - 3. Gabinet zabiegowy.
- 04. Pomieszczenie gospodarcze.
- 4. Lekarz POZ.
- 5. Lekarz POZ.
- 6. Gabinet USG, EKG.

Plan nr 4.

Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I piętra w części budynku przy ul. Andersa 16.

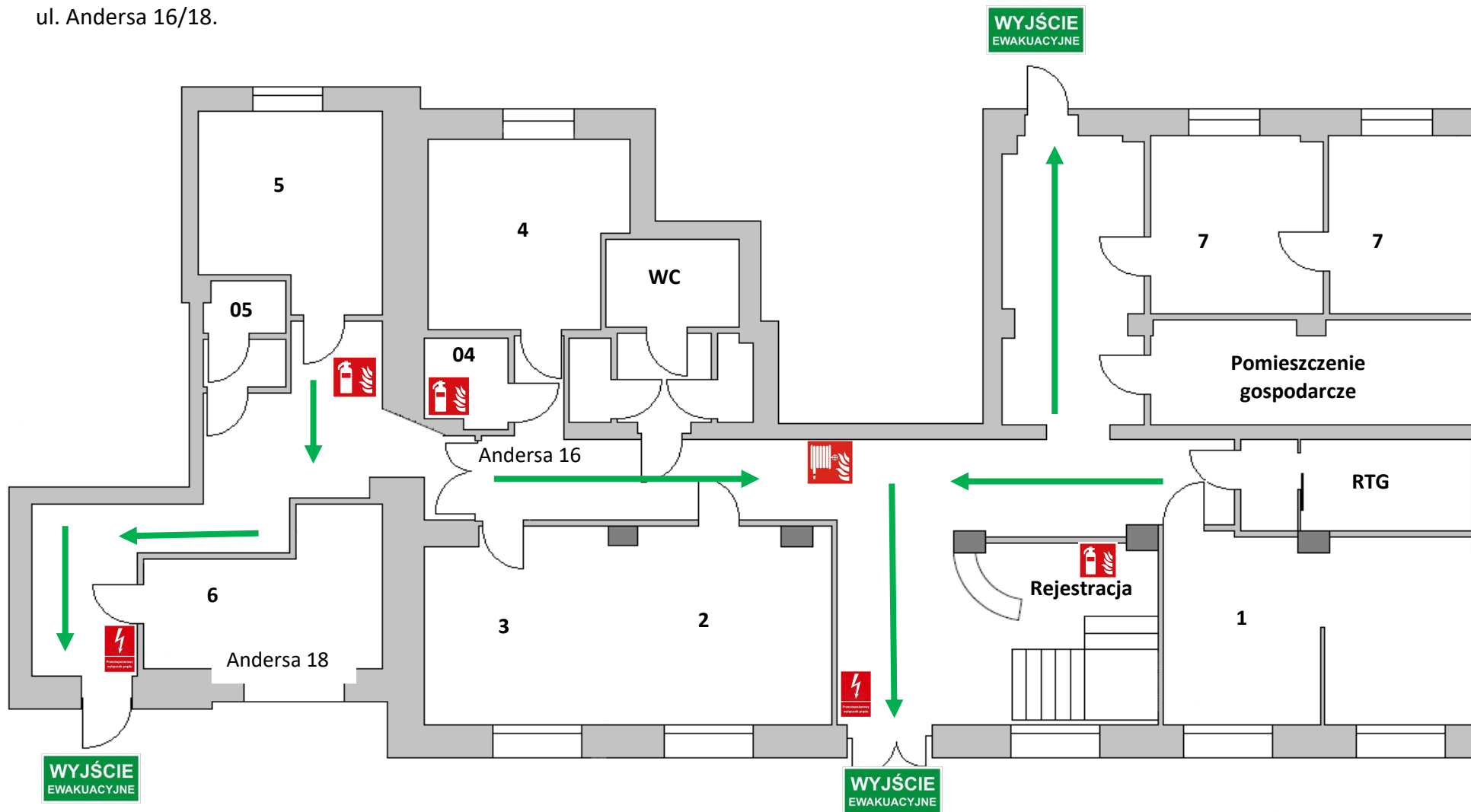

Wykaz pomieszczeń usytuowanych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 16.

11. Szatnia.
12. Okulistyka.
13. Pole widzenia.
14. Szatnia męska.
15. Lekarz POZ.
16. Laryngologia.
17. Chirurgia.
18. Dermatologia.
19. Badanie słuchu.

Plan nr 5.

Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 16/18.

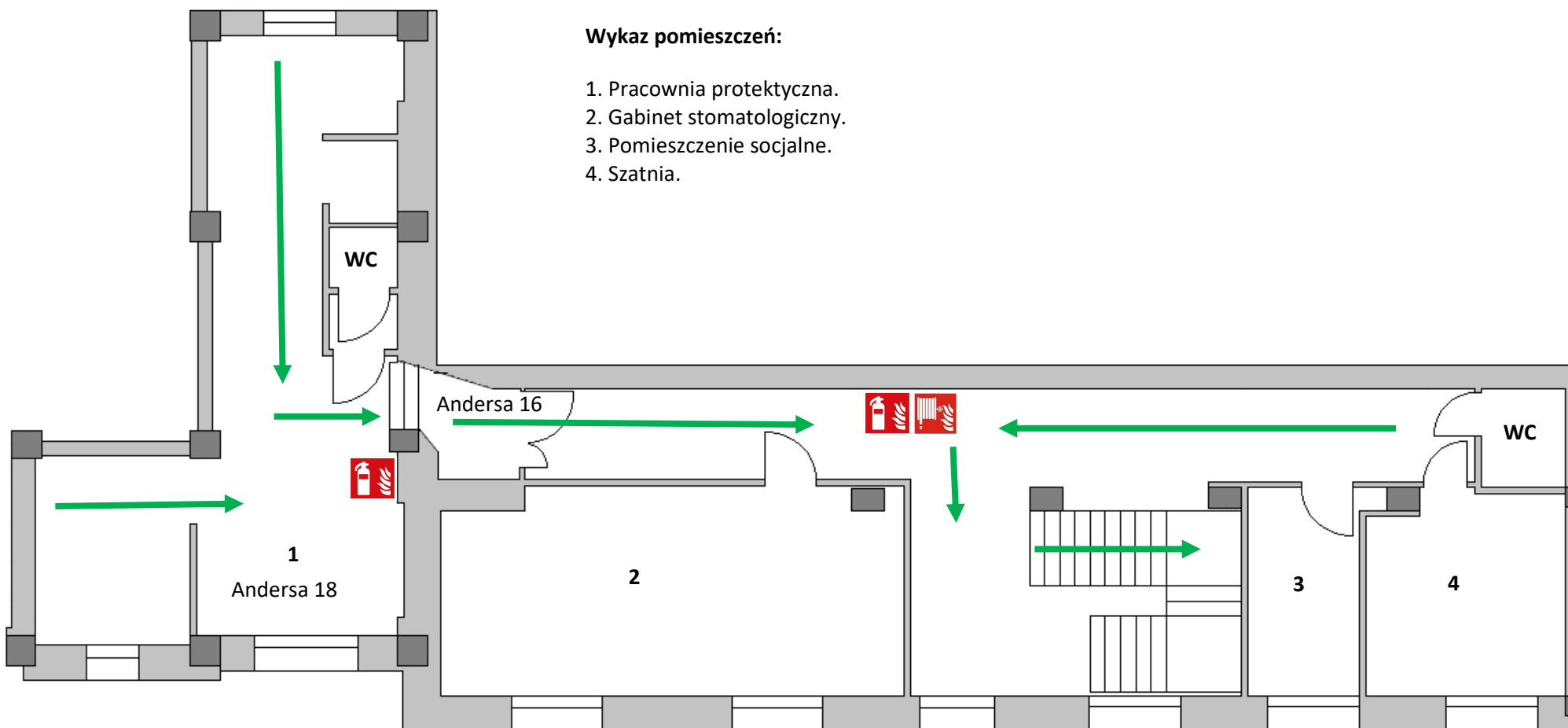

Wykaz pomieszczeń usytuowanych na poziomie parteru w części budynku przy ul. Andersa 18.

1. Gabinet stomatologiczny.
2. Gabinet stomatologiczny.
3. Gabinet stomatologiczny.
04. Sprężarkownia.
4. Kartoteka.
05. Odpady medyczne.
5. Gabinet stomatologiczny.
6. Ortodoncja.
7. Protetyka.

Plan nr 6.

Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych na poziomie I piętra w części budynku przy ul. Andersa 18.

Oznaczenia graficzne na planach.

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek drogi ewakuacyjnej

Miejsca usytuowania
wewnętrznej sieci hydrantowejMiejsca usytuowania
podręcznego sprzętu gaśniczegoMiejsce usytuowania przeciwpożarowego
wyłącznika prądu

Plan nr 7.

Miejsce zbiórki osób przewidzianych do ewakuacji.

Miejsce zbiórki osób przewidzianych do ewakuacji.

Powierzchnia użytkowa – 812,79 m²Kubatura – 2 436,00 m³

Wysokość obiektu 27 m

Liczba kondygnacji w całym obiekcie – 9 nadziemnych, 1 podziemna

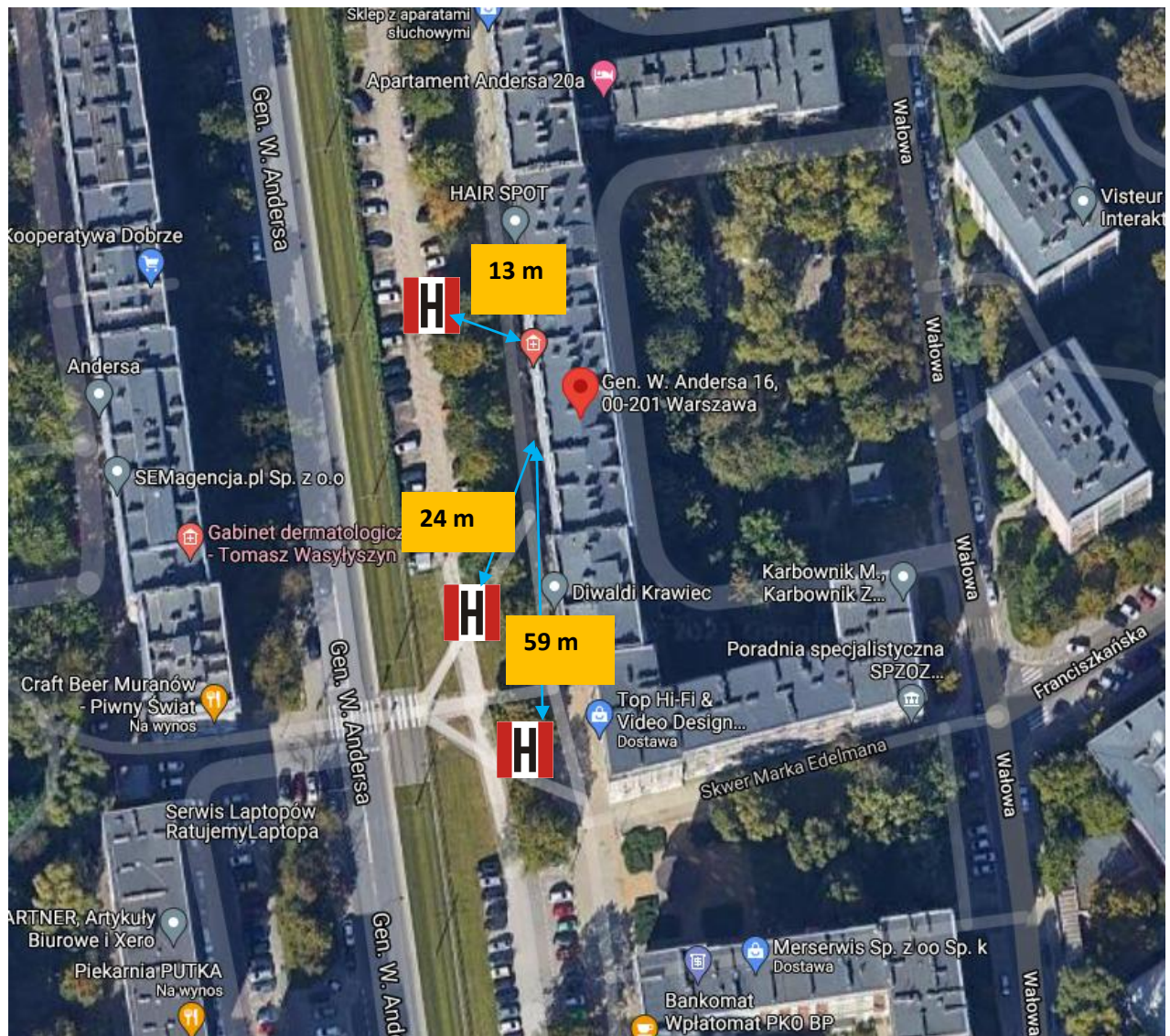
Obciążenie ogniowe – $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$

Kategoria zagrożenia ludzi – ZL III

Plan nr 8.

Miejsce lokalizacji hydrantów zewnętrznych.

Miejsce lokalizacji hydrantu zewnętrznego.